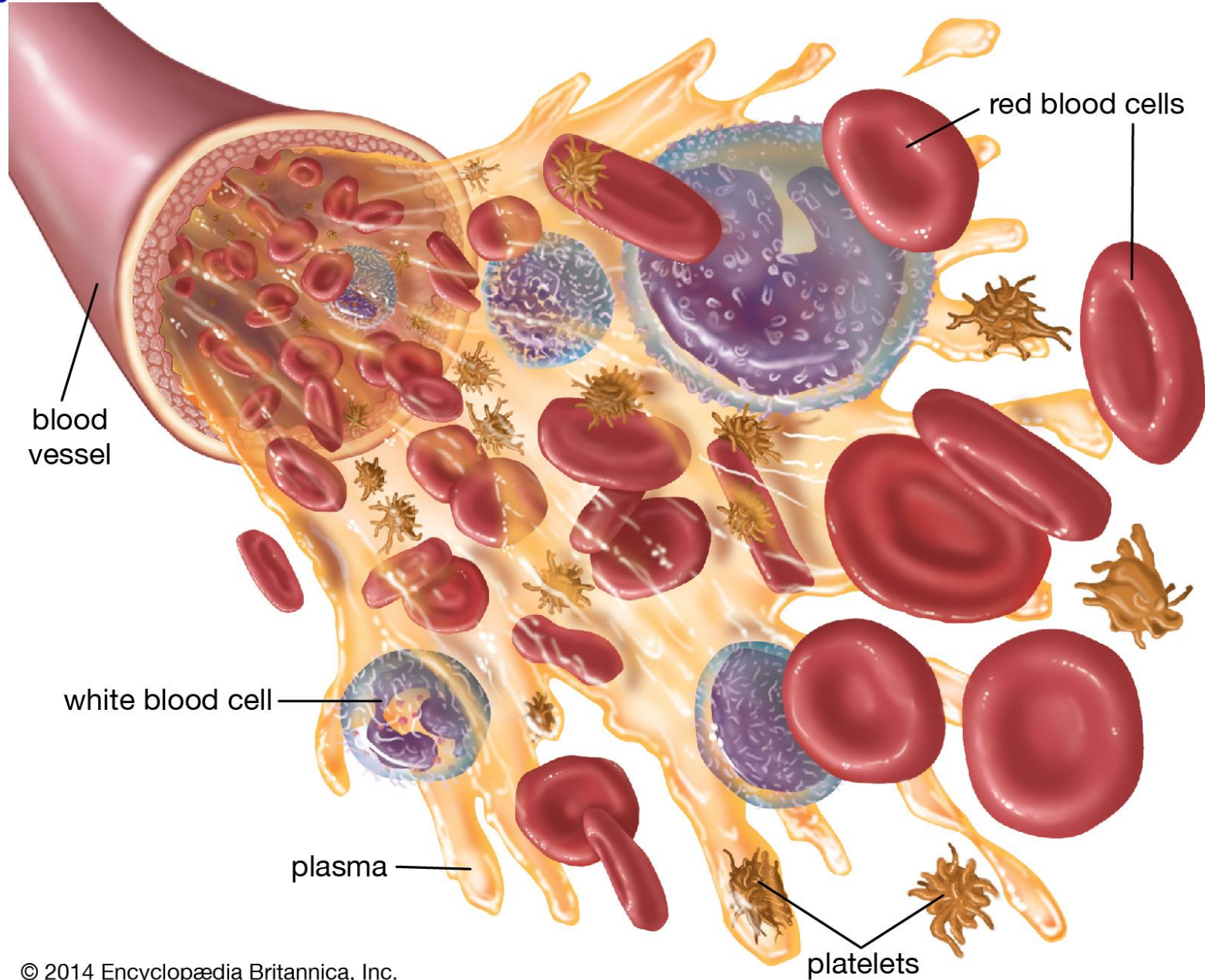

Krev a krvetvorba

Funkce krve

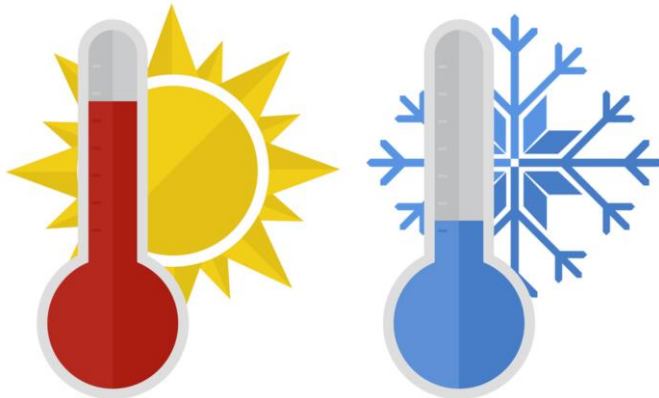
- Transport látek a živin

- Imunitní funkce

- Termoregulace

Složení krve

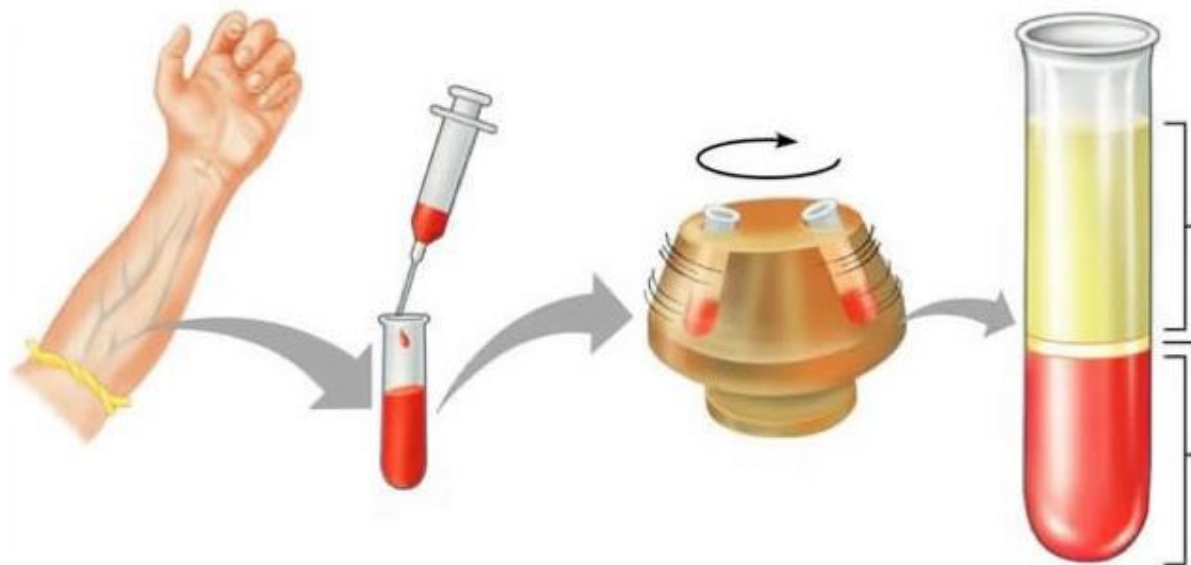
55 % plazma

90 % H₂O

7 % plazmatické proteiny

3 % aminokyseliny, sacharidy, lipidy, hormony, elektrolyty

45 % formované elementy (krvinky)

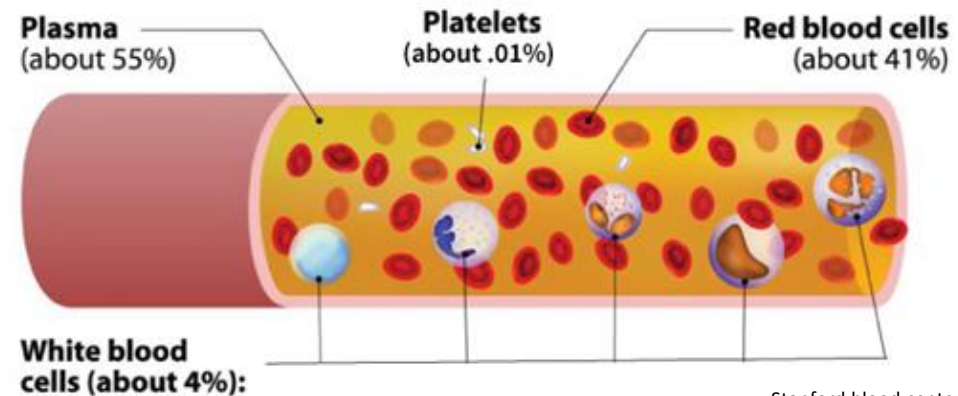

Plazma

Buffycoat(bílé krvinky, destičky)

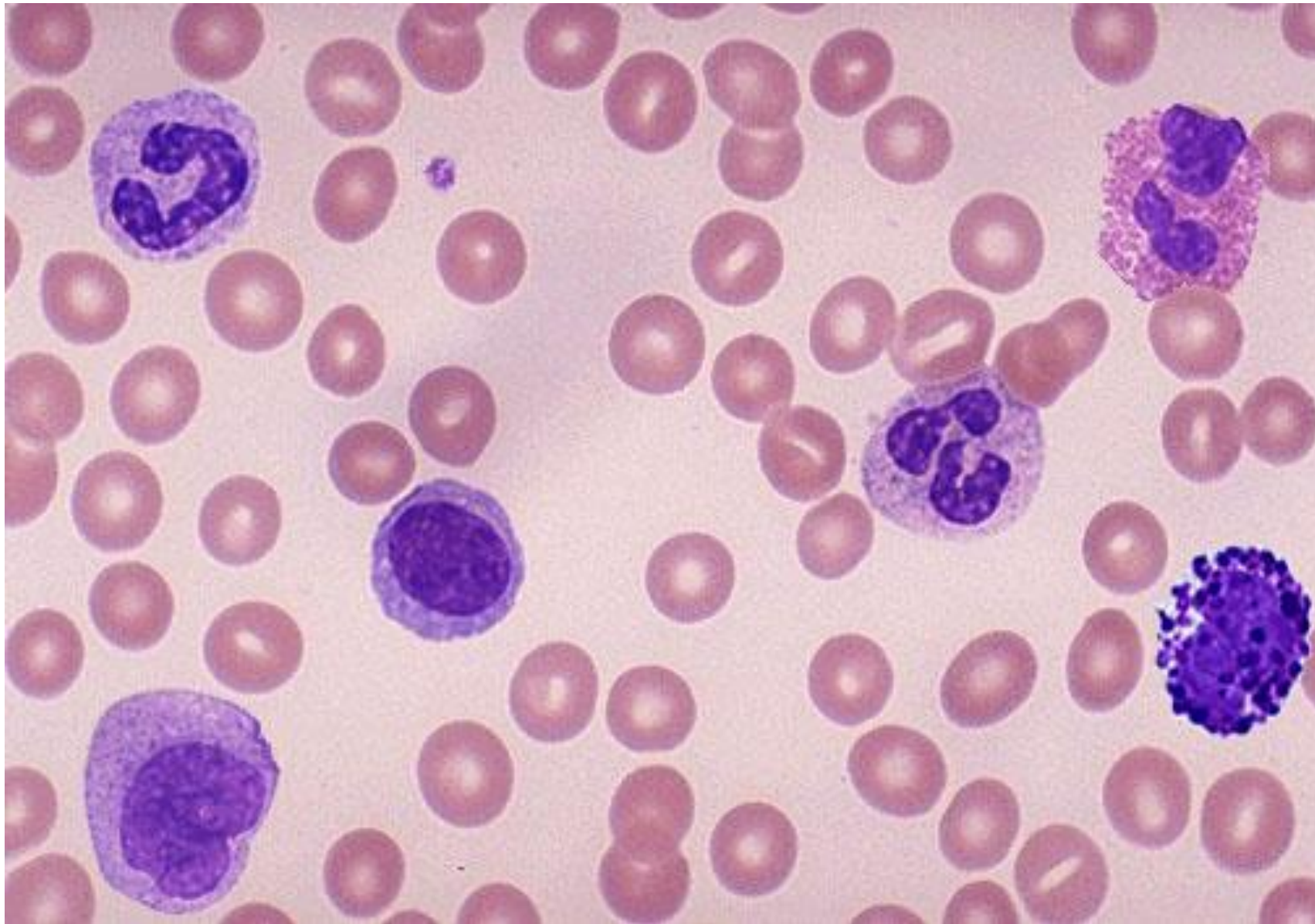
Erythrocyty(červené krvinky)

Hematokrit ♂ 42 – 52 %
♀ 37 – 47 %

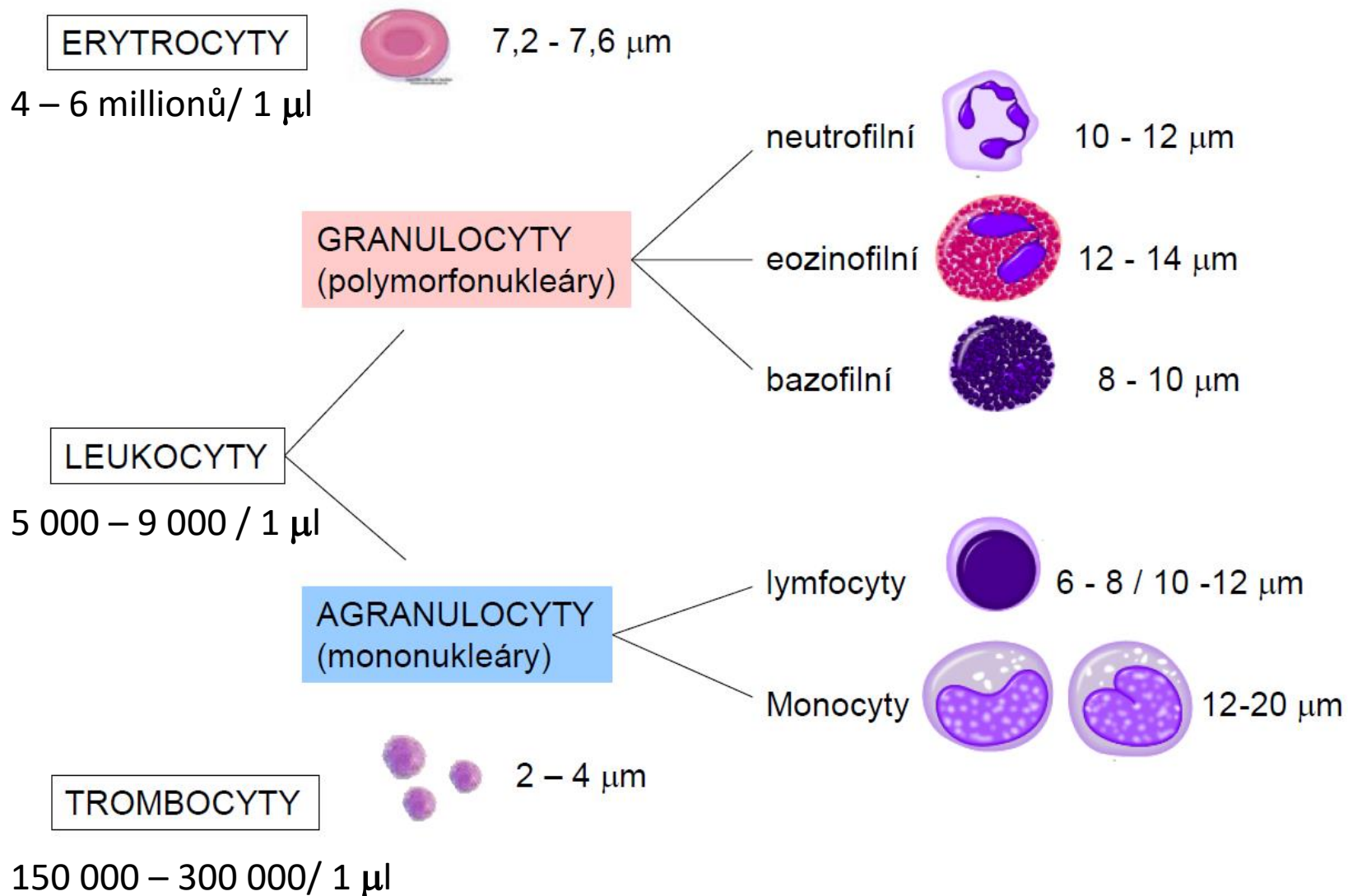

Stanford blood center

Krevní buňky - formované elementy

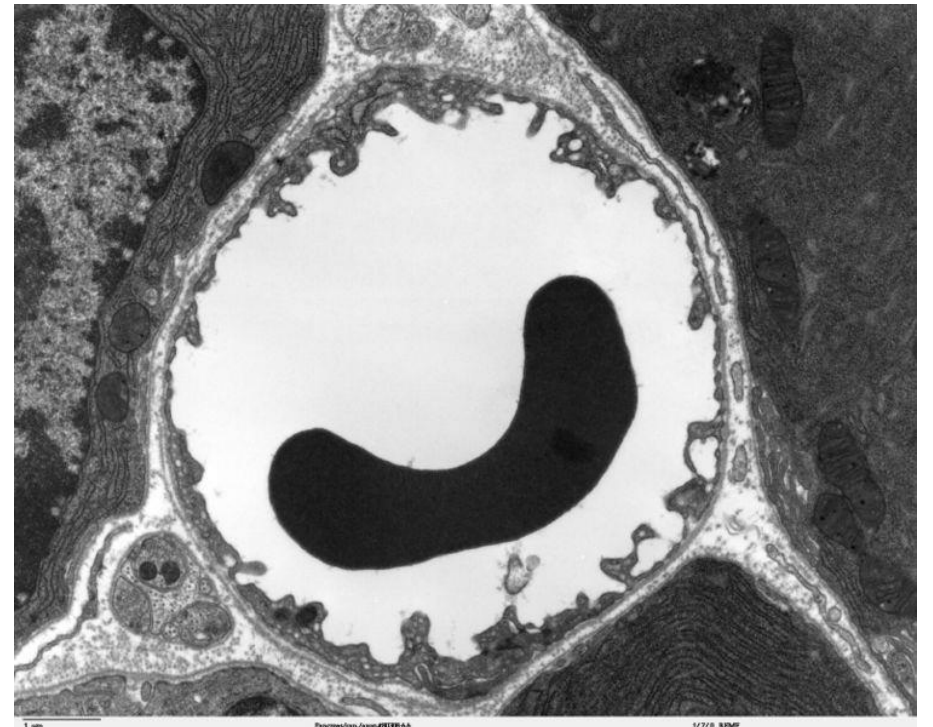
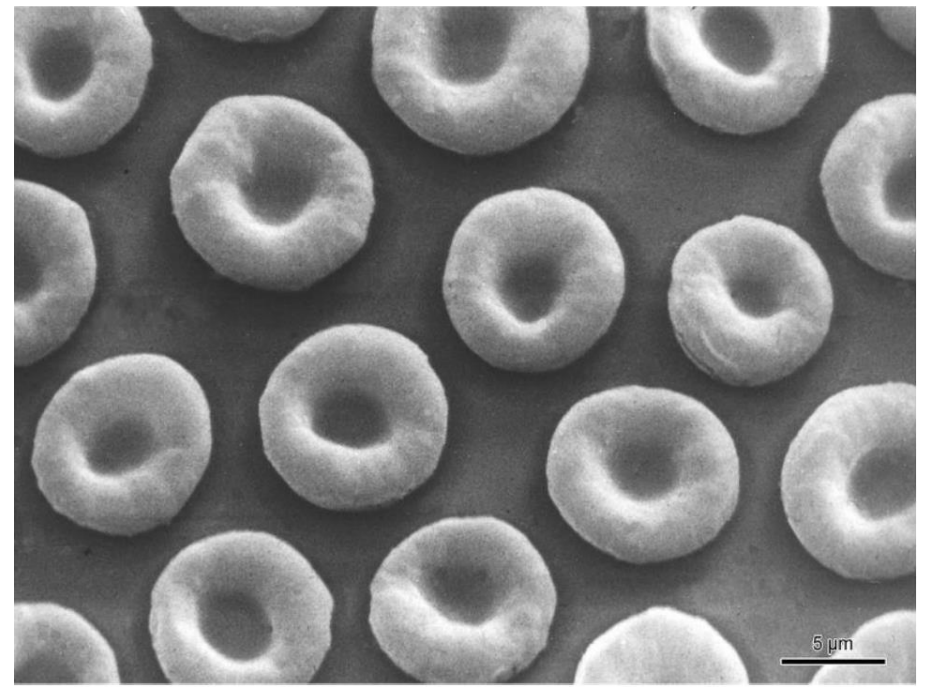
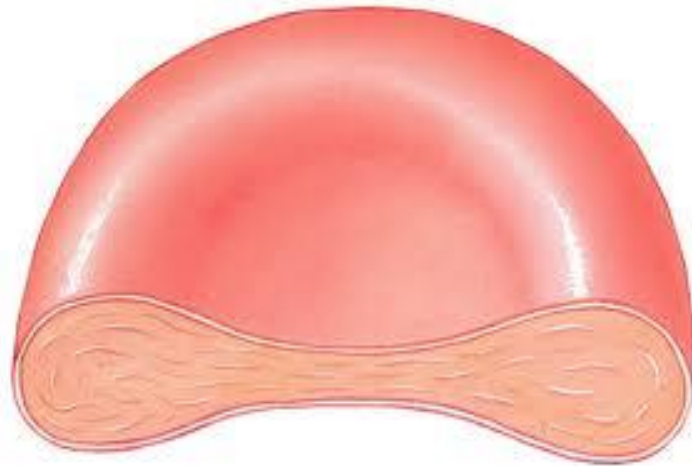

Krevní buňky (formované elementy)

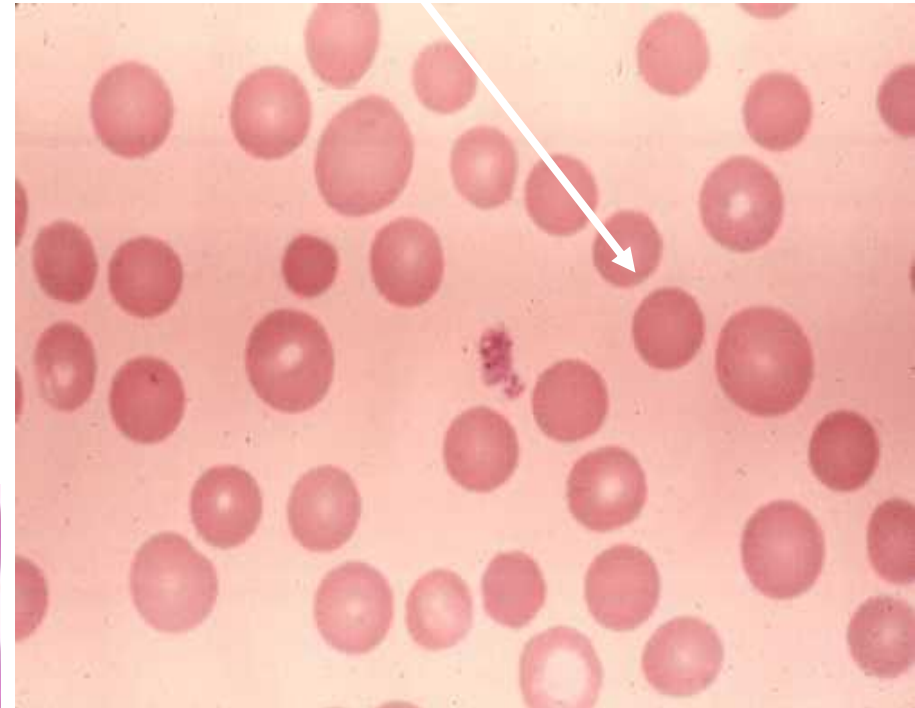
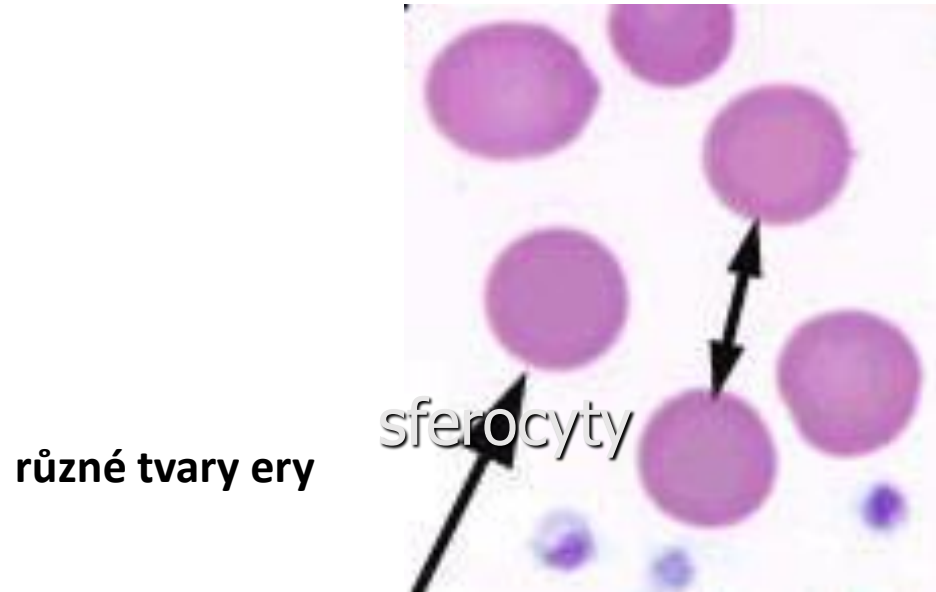

Erytrocyty

- 4 – 6 milionů/ μl
- tvar: bikonkávní terčík
- velikost: 7.4 μm (normocyt)
- struktura:
  - plazmalema
  - cytoplazma + hemoglobin 33 %
  - chybí jádro a buněčné organely!!!
- životnost: 120 dní
- funkce: transport O^2 a CO^2

Poikilocytóza a anisocytóza

různá velikost ery

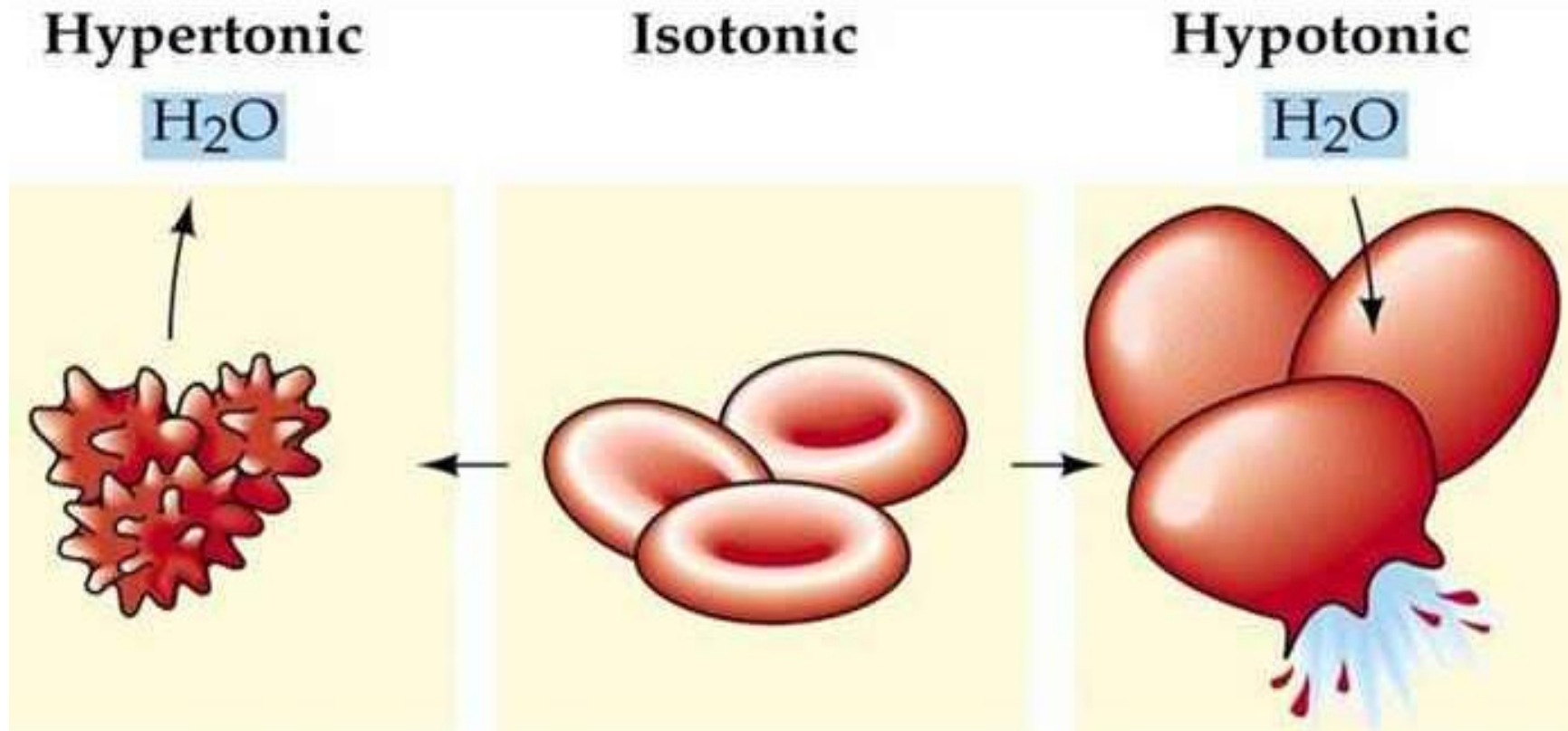
- **Polyglobulie** (chronická hypoxie), **polycytémie** (hematopoéza), **erythrocytóza** (snížení plasmy) – zvýšený počet ery
- **anemie** – snížený počet ery

- **osmotická rezistence**

- v hypertonickém roztoku – ery se smršťují → echinocyty

- v hypotonickém roztoku – ery bobtnají, plazmalema praská

- **hemolýza**

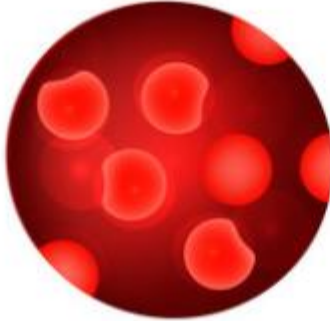

Pathology erythrocytes

Erythrocyte rouleaux

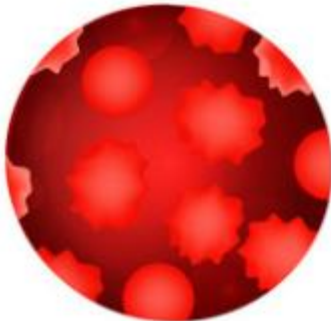
Hemolysis erythrocytes

Aggregation of erythrocytes

Protein compounds erythrocytes

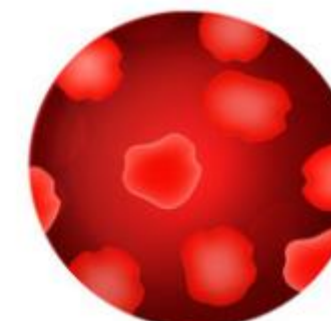
Echinocytes

Anisocytosis

Macrocytosis

Poikilocytosis

Leukocyty

- Granulocyty:

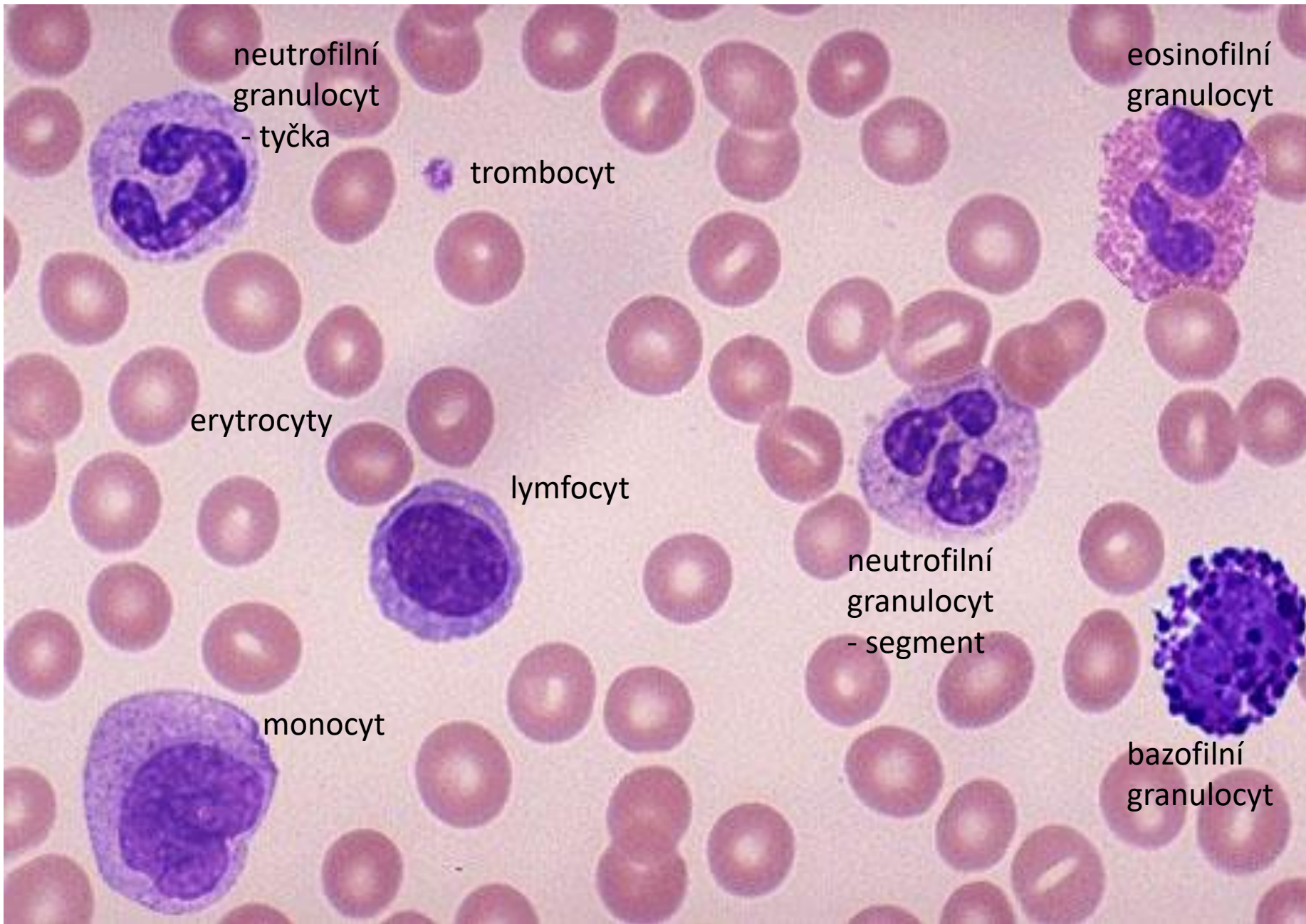
- neutrofily
- eozinofily
- bazofily

polymorfonukleáry
acidofilní cytoplazma
specifická + azurofilní
granula

- Agranulocyty

- lymfocyty
- monocyty

mononukleáry
basofilní cytoplazma
jenom azurofilní granula

neutrofilní
granulocyt
- tyčka

trombocyt

eosinofilní
granulocyt

erythrocyty

lymfocyt

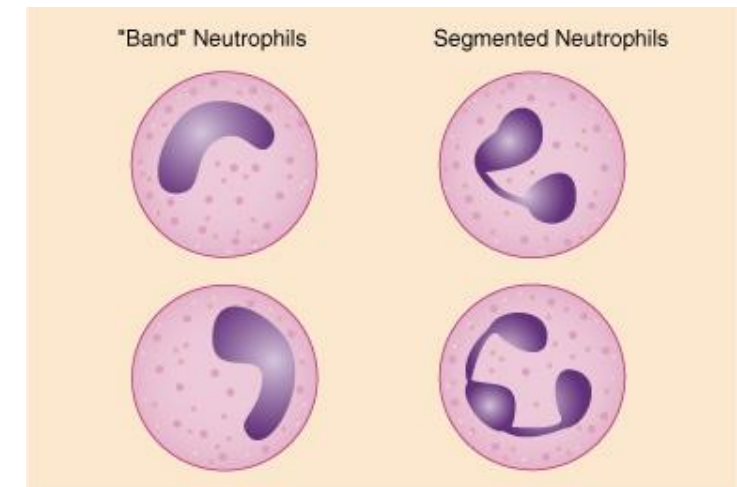
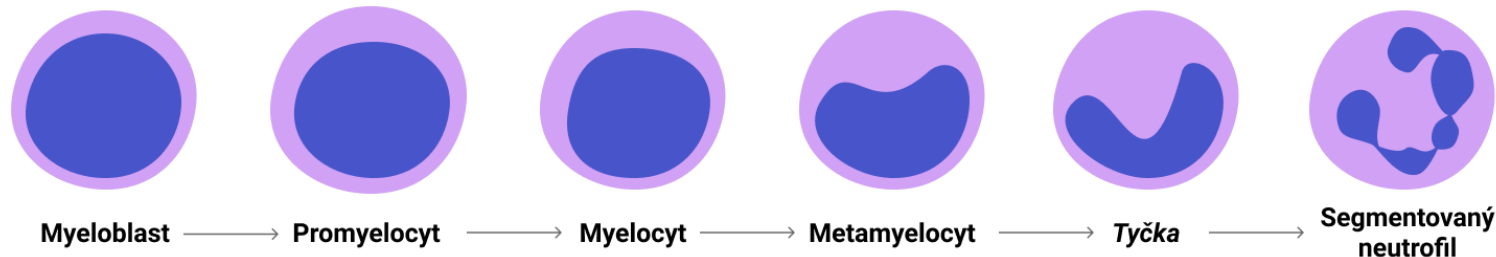
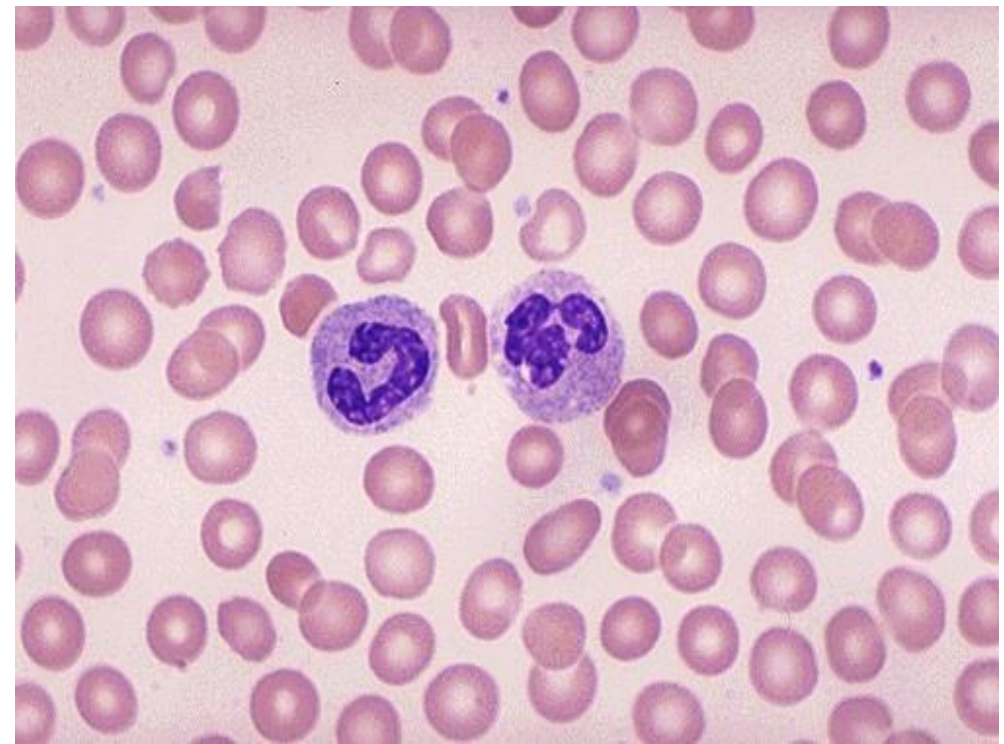
neutrofilní
granulocyt
- segment

monocyty

bazofilní
granulocyt

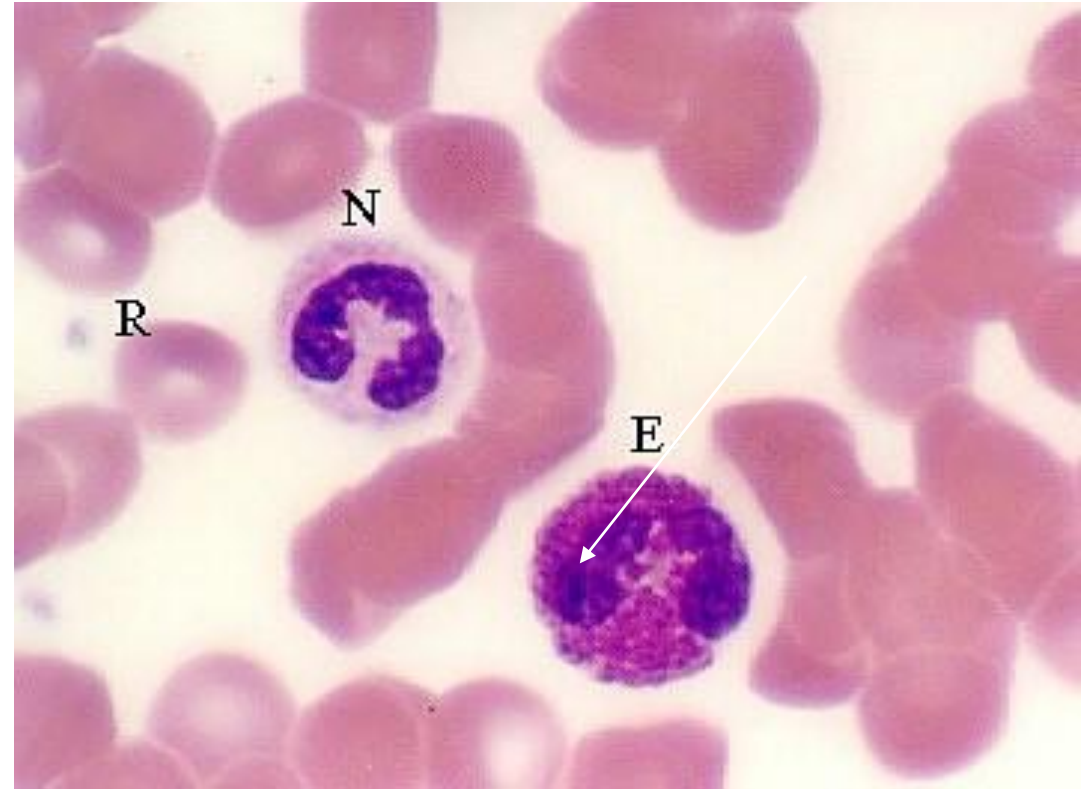
Neutrofilní granulocyty

- 71 % z DBOK
- $\varnothing$ 10 – 12 μm
- cytoplazma: acidofilní
- specifická granula: neutrofilní
- jádro:
tyčka (4 %) nebo segmenty (67 %)
- životnost: několik hodin nebo dní
- funkce: **mikrofág**

Eozinofilní granulocyty

- 1– 4 % z DBOK
- Ø 12 – 14 µm
- cytoplazma: acidofilní
- specifická granula: eozinofilní
- jádro: 2 laloky + chromatinov můstek, (činka nebo brýle)
- funkce: fagocytóza antigen-protilátka komplexů

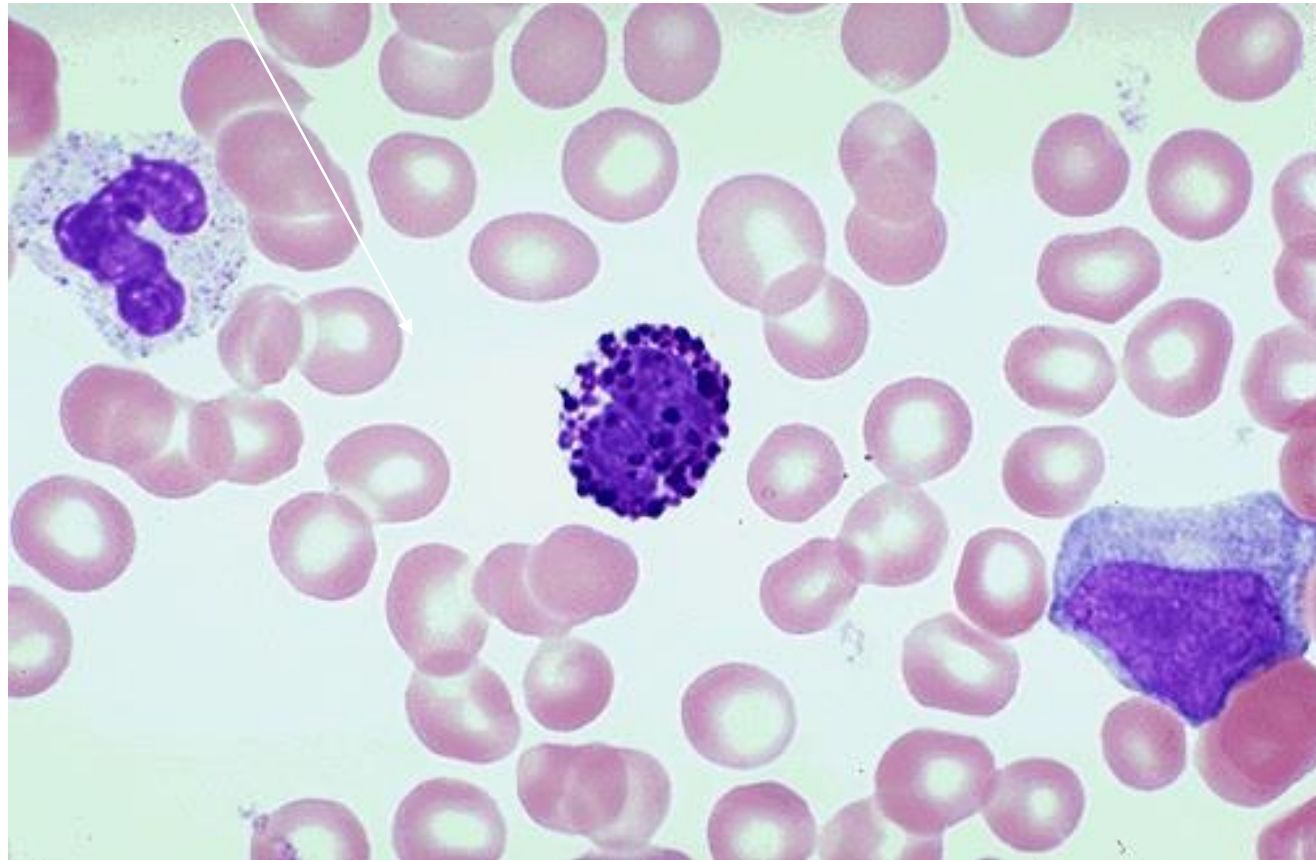
↑ - eozinofilní granulocytóza – alergie, parazitární onemocnění

Eozinofilní granulocyt (ELM)

Bazofilní granulocyty

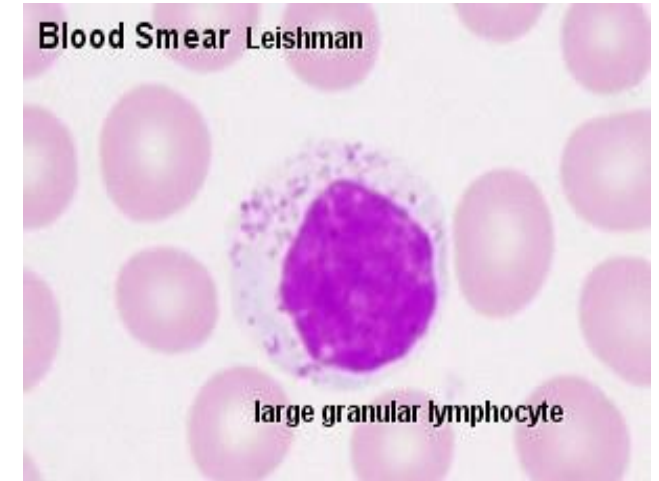
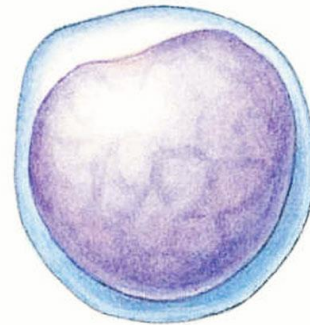
- do 1 % z DBOK
- $\varnothing$ do 10 μm
- cytoplazma: lehce bazofilní
- specifická granula:
  - bazofilní - heparin, histamin, ..
- jádro: nepravidelně laločnaté, („tlusté S“)
- funkce: hypersenzitivita, alergické reakce

- Histamin, serotonin
- heparin

Agranulocyty

- **obecná charakteristika:**

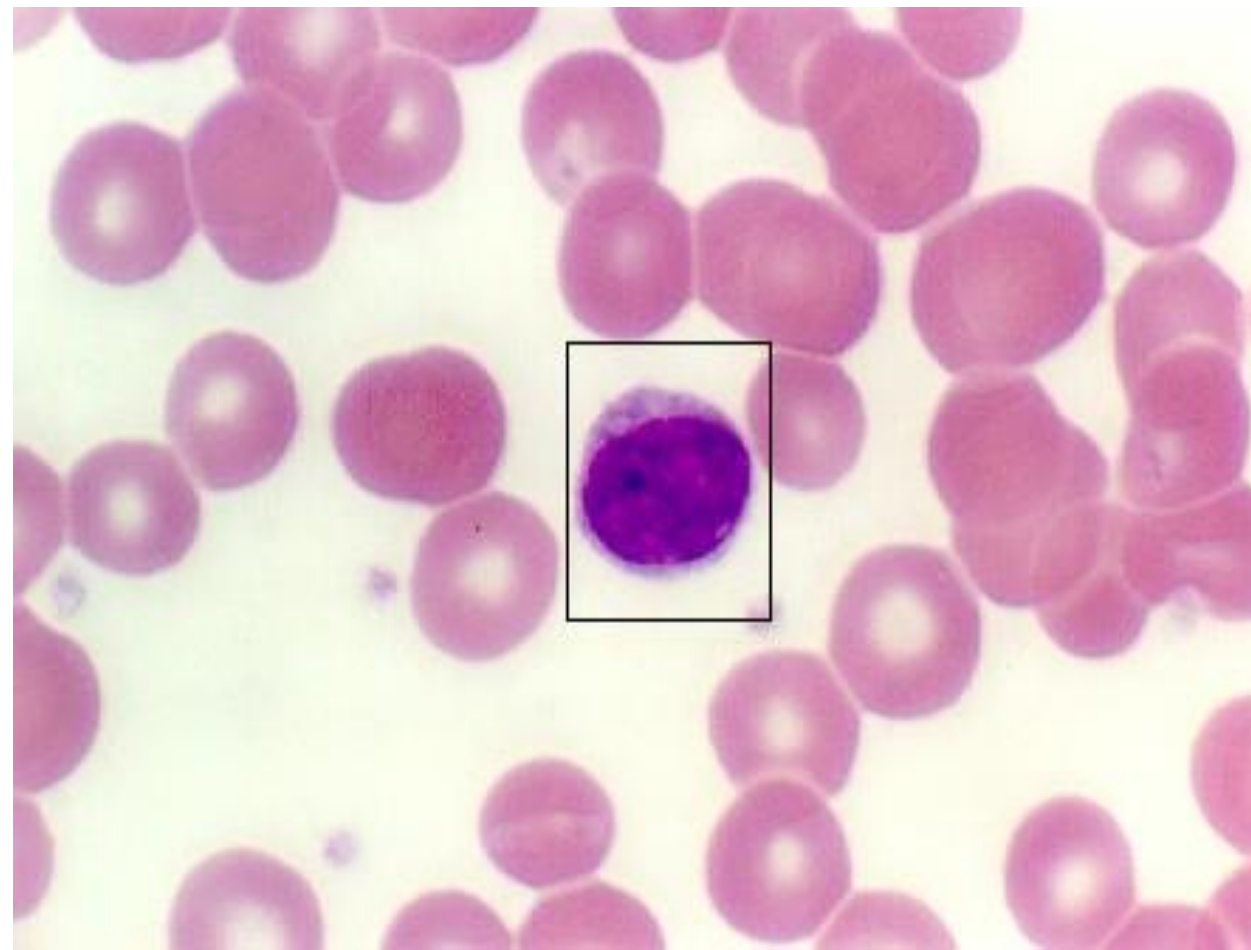
- mononukleáry – jádro je sférické, oválné nebo ledvinovité
- **bazofilní** cytoplazma
- **chybí specifická granula**
- **azurofilní granula** s lyzomálními enzymy
- Lymfocyty a monocyty

Lymfocyty

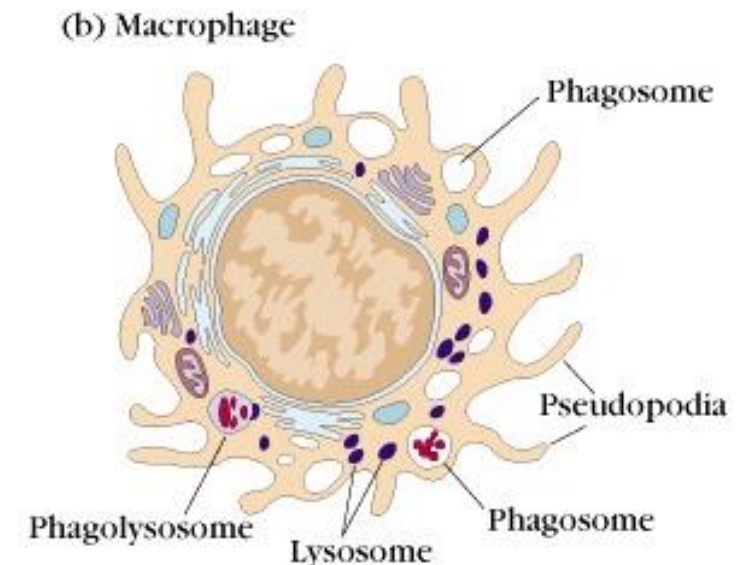
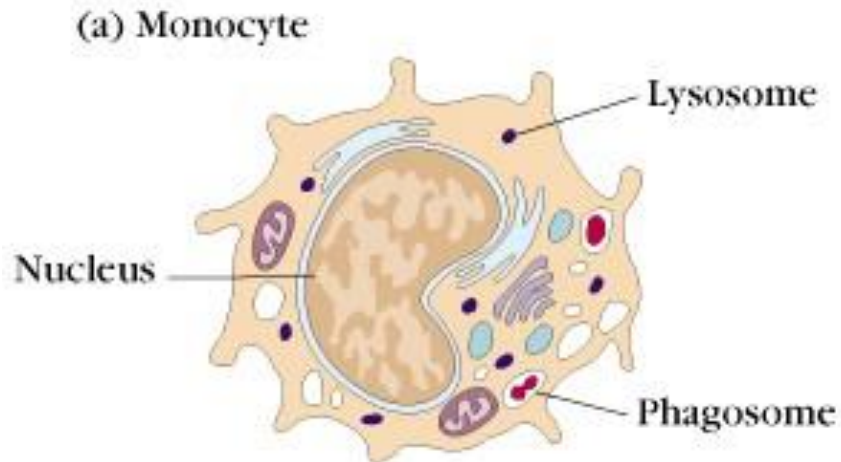
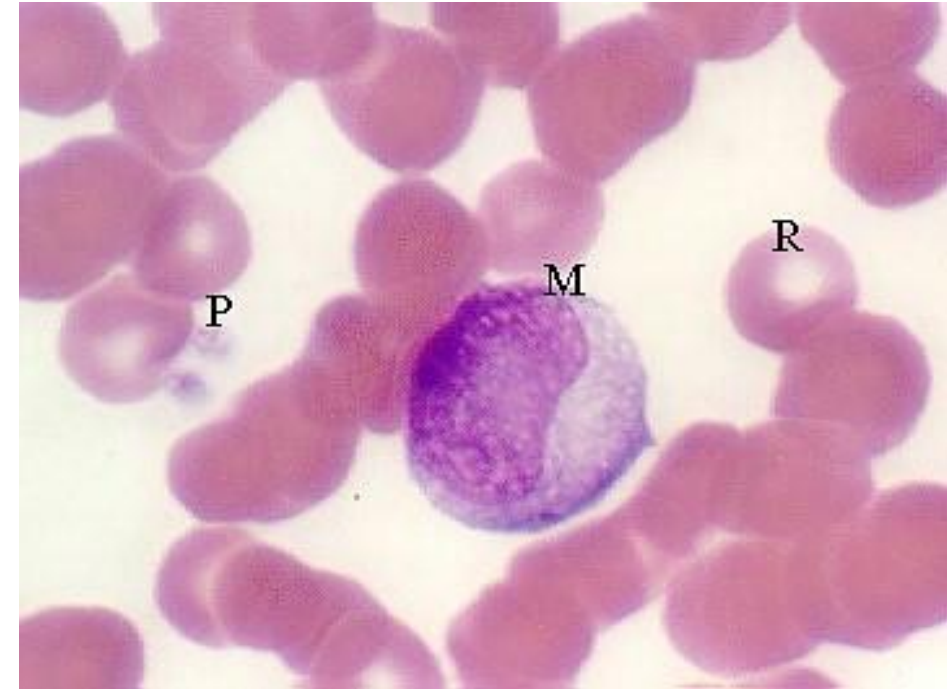
- **20 -25 %** z DBOK
- cytoplazma – modrá s azurofilními granuly, četné ribosomy
- jádro – kulaté, hyperchromatické
- třídění:
  - T- a B-lymfocyty
  - malé ($\varnothing$ 8 μm),
  - střední ($\varnothing$ 10-12 μm),
  - velké ($\varnothing$ 16-18 μm)

Monocyty

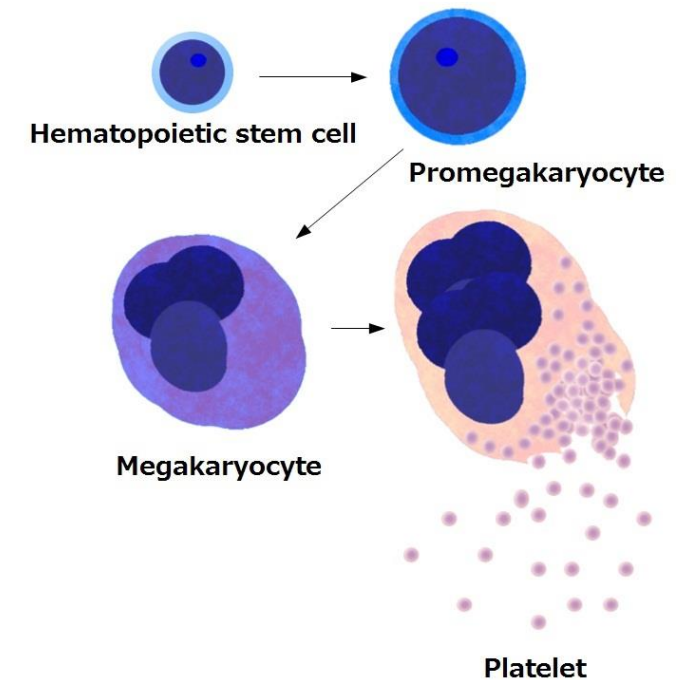
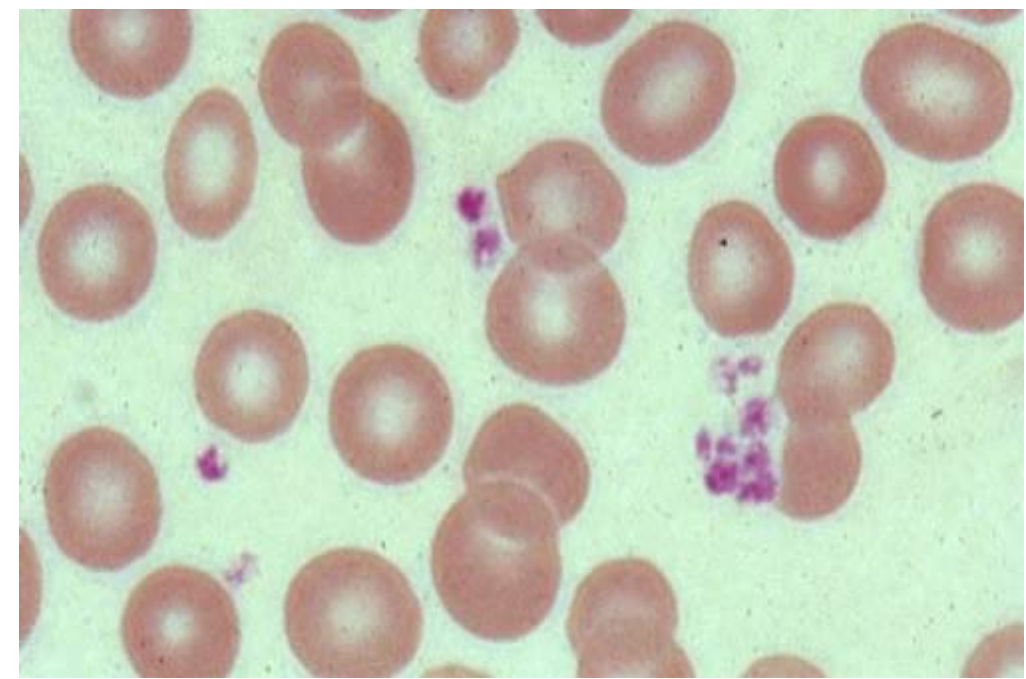
- 5 % z DBOK
- velikost: $\varnothing$ 15 – 20 μm
- cytoplazma – objemná, šedomodrá, nespecifická granula a četné ribosomy,
- jádro – ledvinovité až laločnaté, většinou v excentrické pozici, chromatin je jemně vláknitý
- funkce :

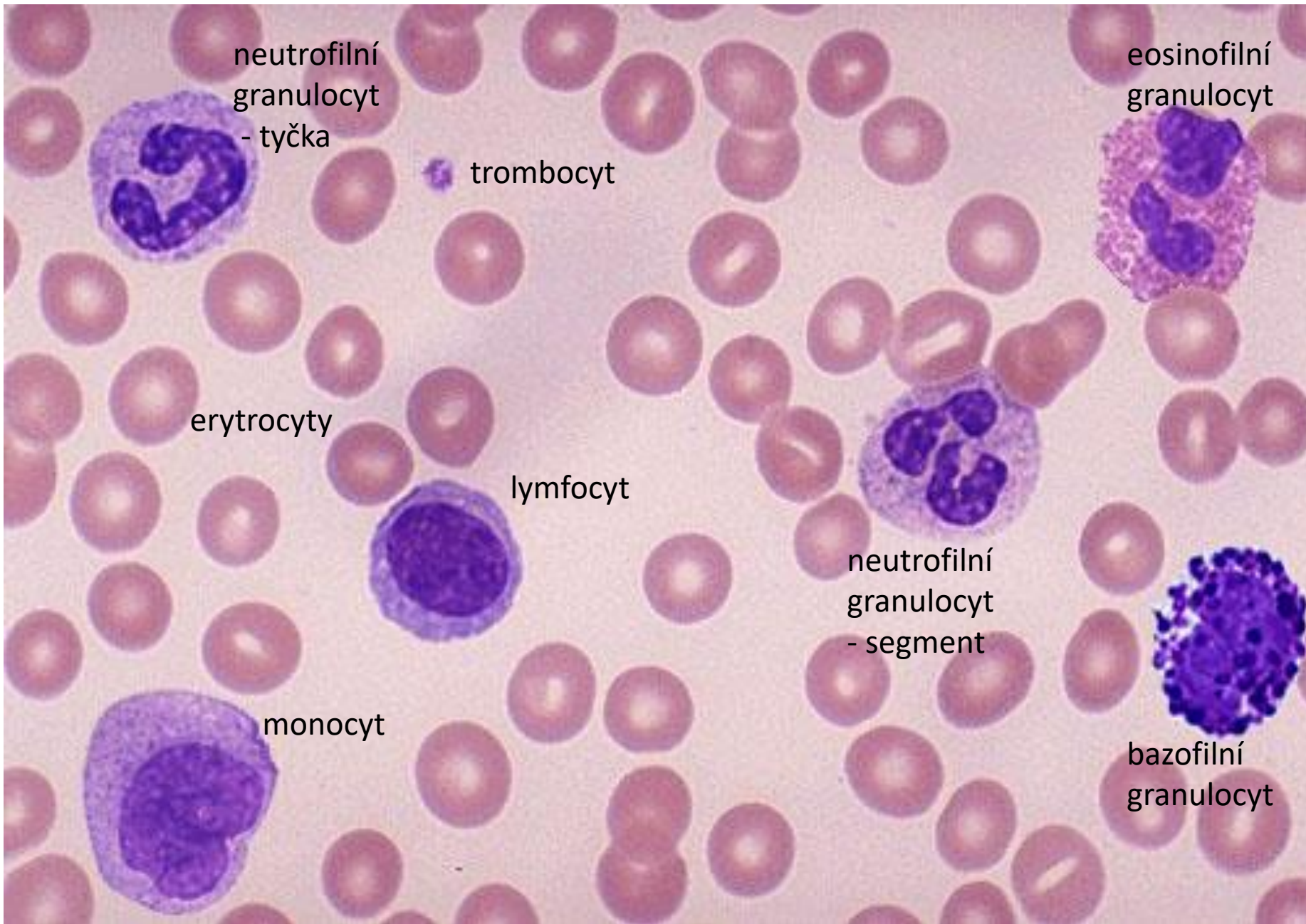
Fagocytující makrofágy

Trombocyty

- nejsou buňky, ale fragmenty cytoplazmy megakaryocytů
- velikost: 2 – 4 μm
- **hyalomera** světle modrá periferie
- **granulomera** červeně zbarvená zrníčka v centru destičky
- životnost: 10-12 dnů
- funkce : hemostáza /zástava krvácení/

neutrofilní
granulocyt
- tyčka

trombocyt

eosinofilní
granulocyt

erythrocyty

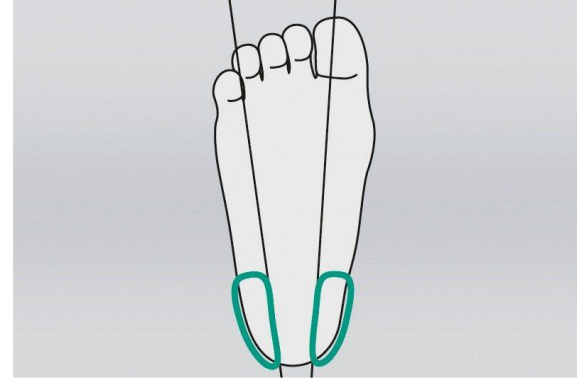
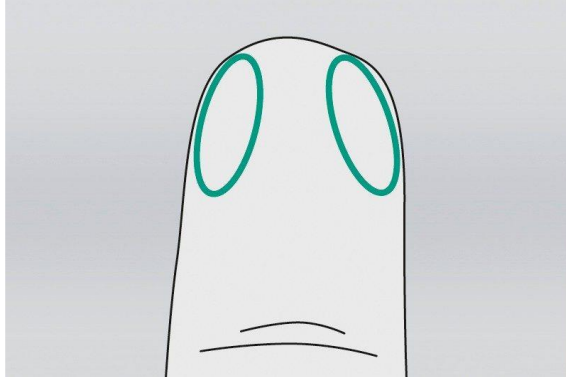
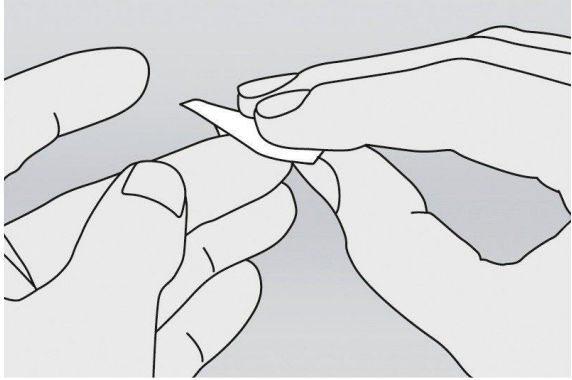
lymfocyt

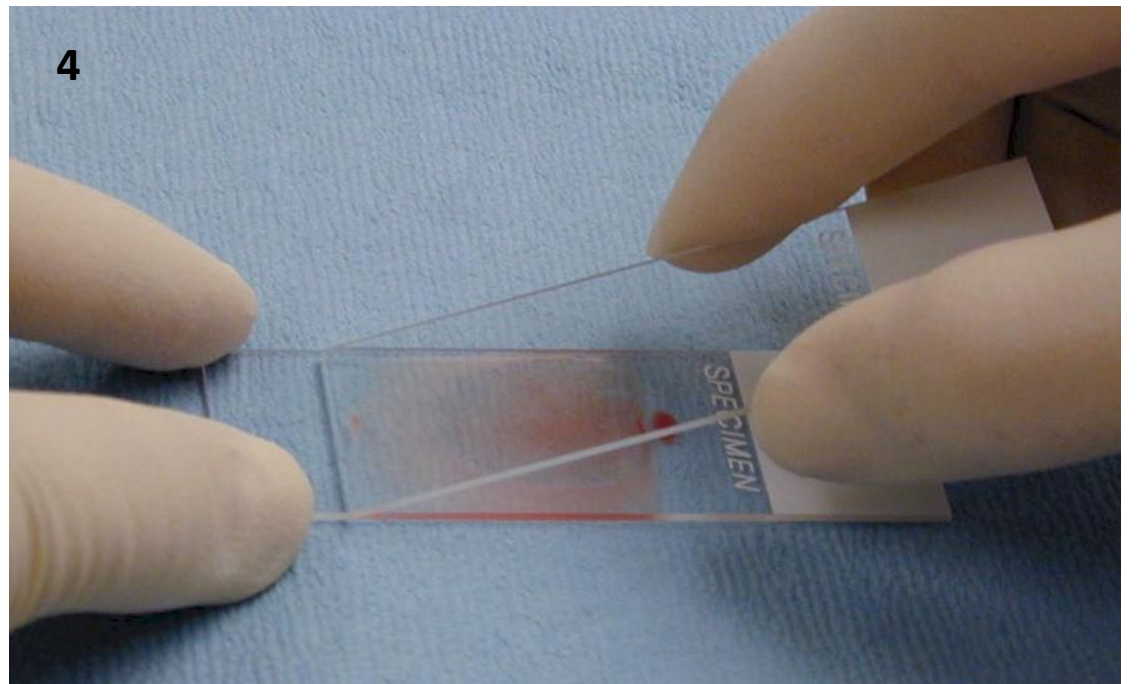
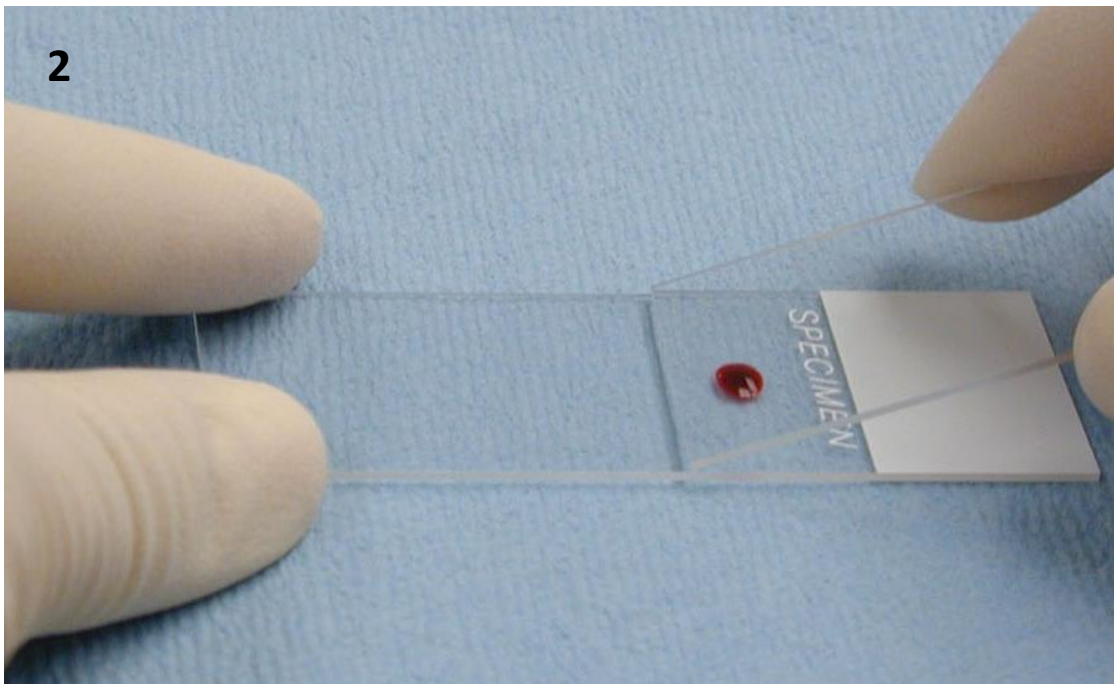
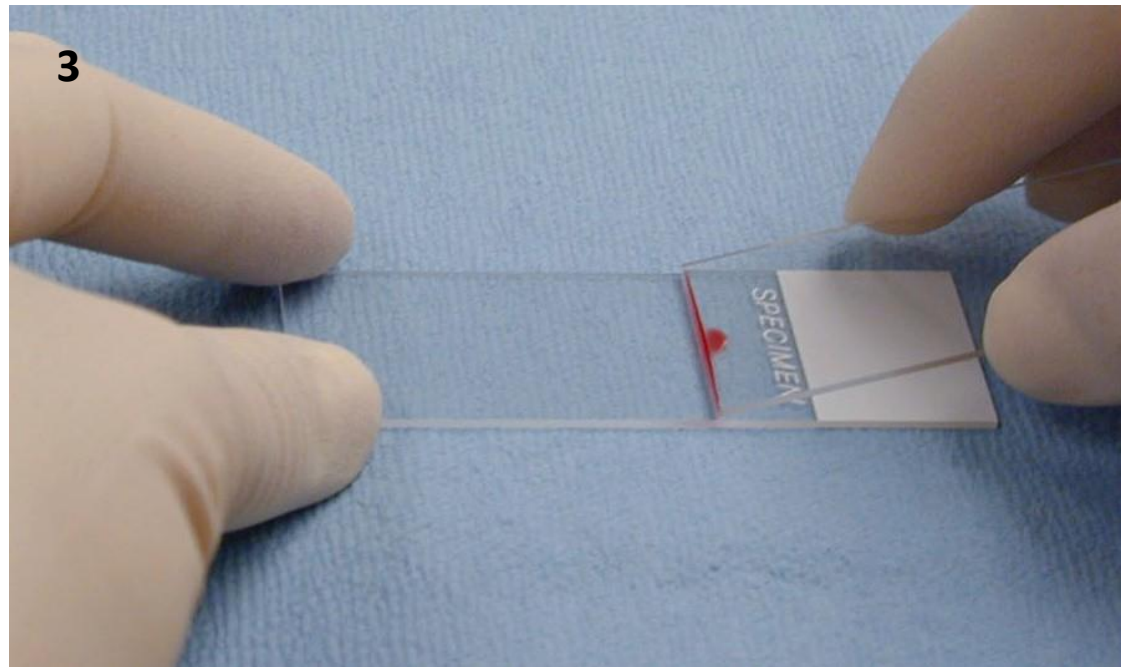
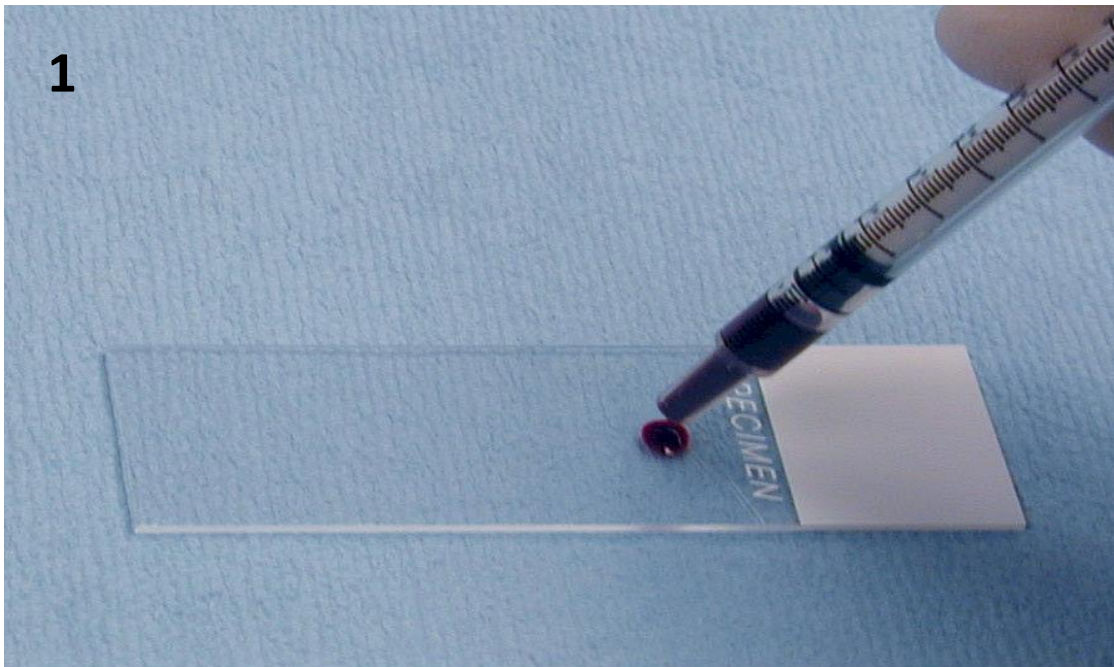
neutrofilní
granulocyt
- segment

monocyt

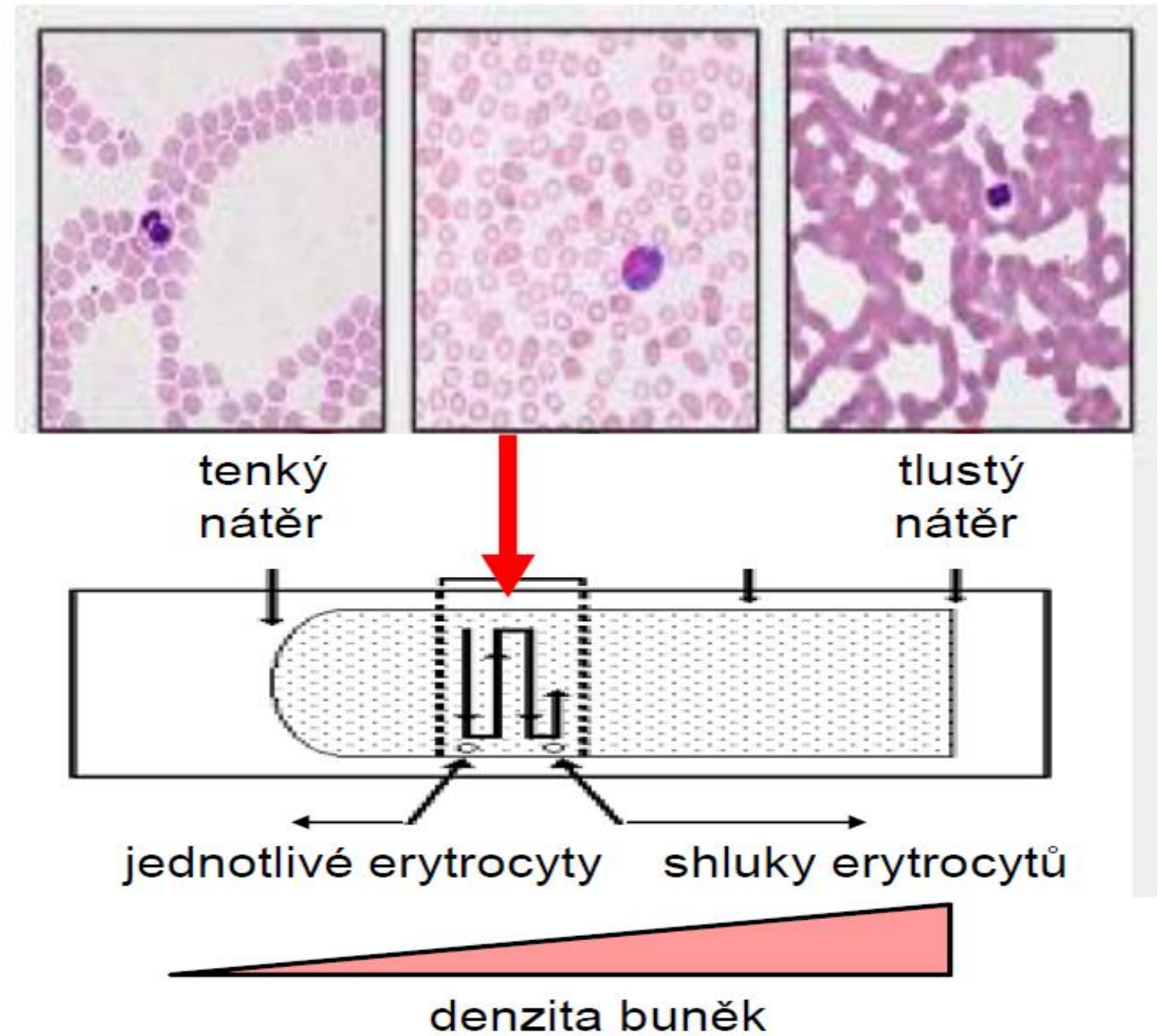
bazofilní
granulocyt

Krevní nátěr - příprava

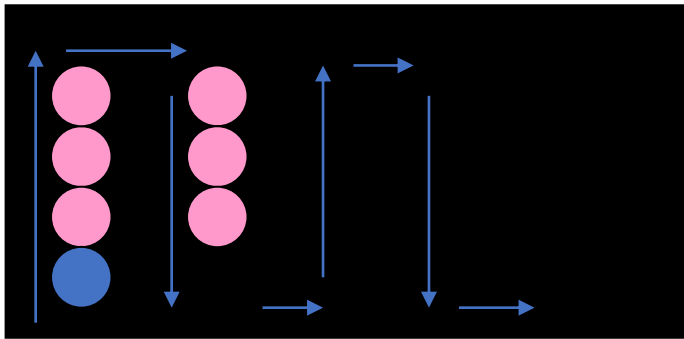
- krevní nátěr fixován methylalkoholem, 3-5 minut
- Barvení - speciální panoptické barvení dle Pappenheima

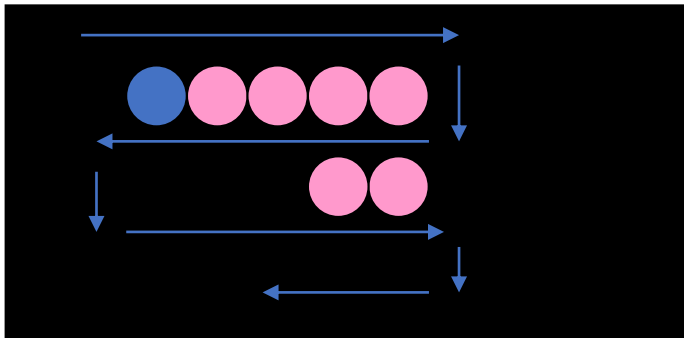
Stanovení diferenciálního bílého obrazu krevního -DBOK

- krevní nátěr nutno prohlížet systematicky – meandrovitě

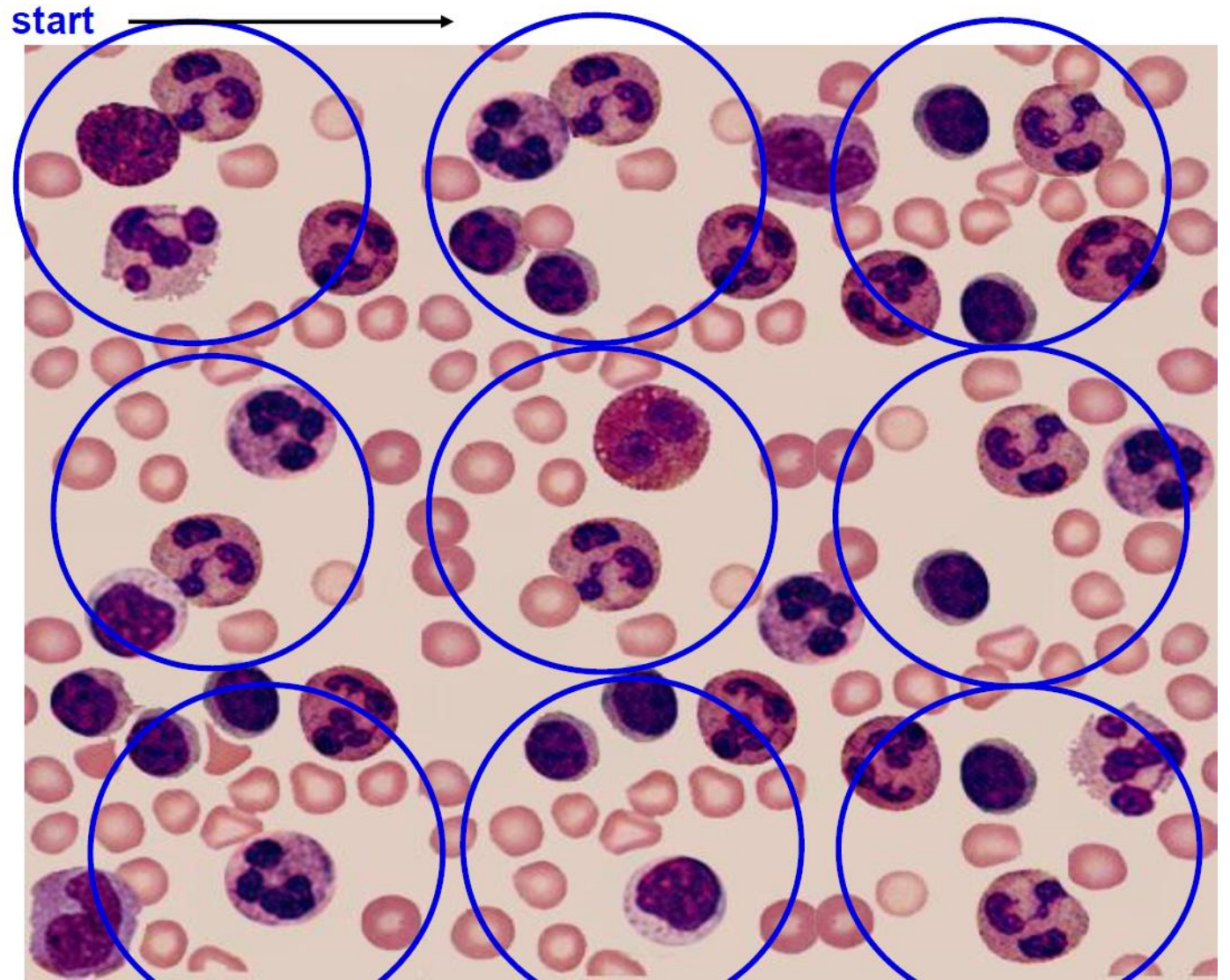
vertikálně

nebo

horizontálně

Tabulka

	1	2
Neu tyčky	/	
Neu segmenty	~~###~~ //	///
Eos		/
Baso		
Ly	//	////
Mono		//
	10	10

9	10	výsledky	norma
//			4 %
~~###~~ /	///		67 %
/	//		3 %
	/		1 %
/	~~###~~		20 %
			5 %
10	10	100	100 %

Neutrofilly

- tyčky : segmenty - 4 % : 68 % → 1 : 17

- posun doleva

- posun doprava

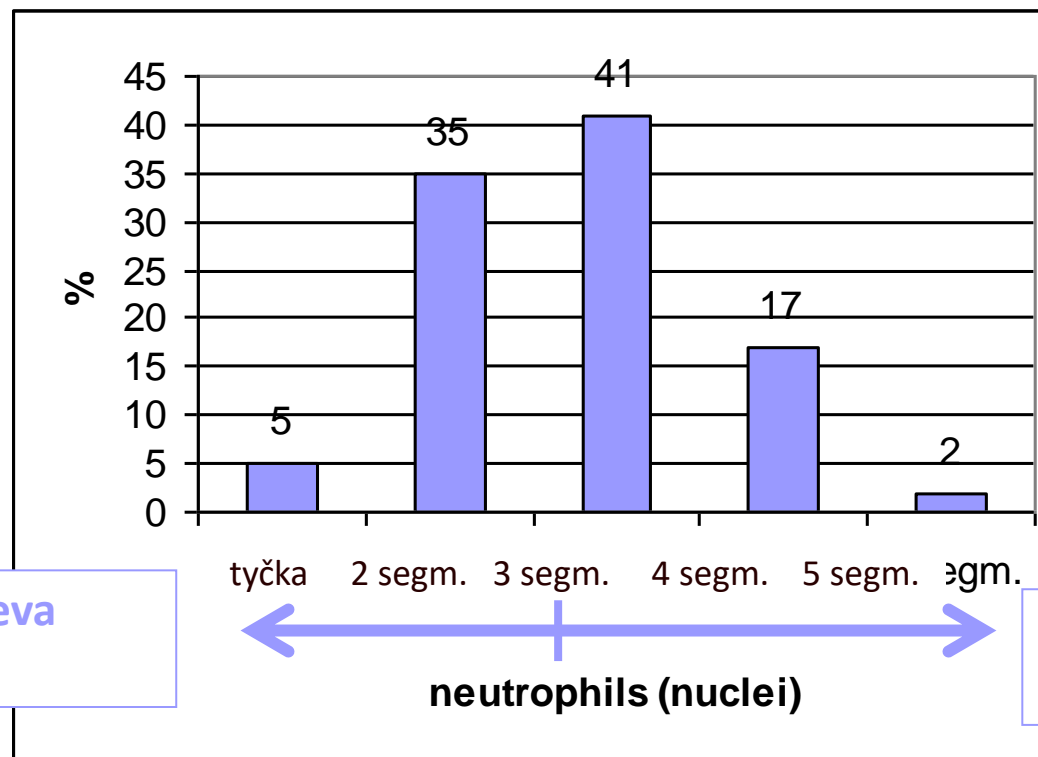
- Hynkovo číslo – 2,7

- sečíst segmenty jader ve 100 neutrofilech

= 270 (obvykle)

- podělit 100

$270 : 100 = 2,7$

Posun doleva
> 2,7

Posun doprava
> 2,7

Diferenciální bílý obraz krevní - průměrné hodnoty

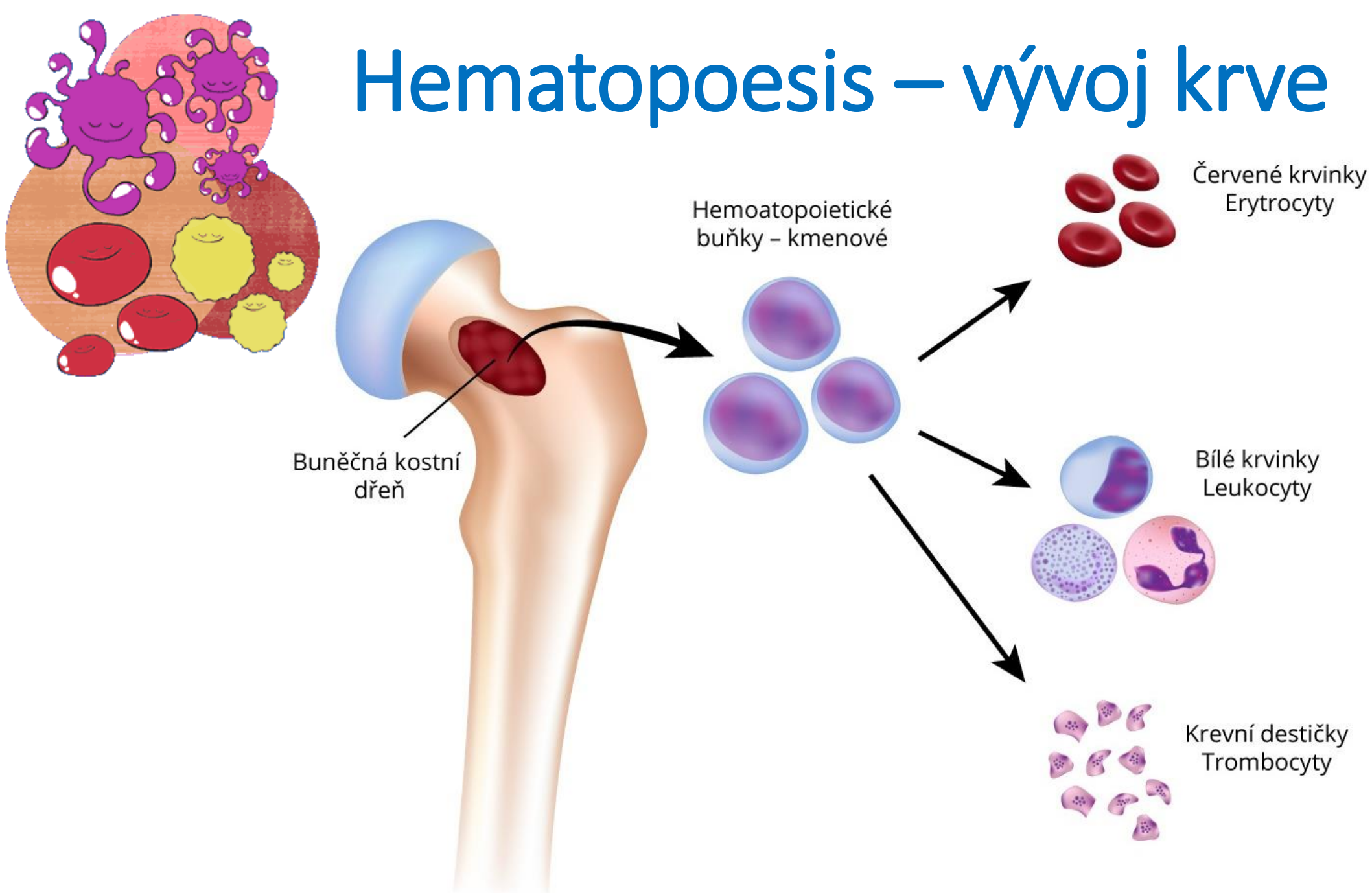
Neutrofily - tyčky	4 %
- segmenty	68 %
Eozinofily	3 %
Bazofily	1 %
Lymfocyty	20 %
Monocyty	4 %
	$\Sigma = 100 \%$!!!

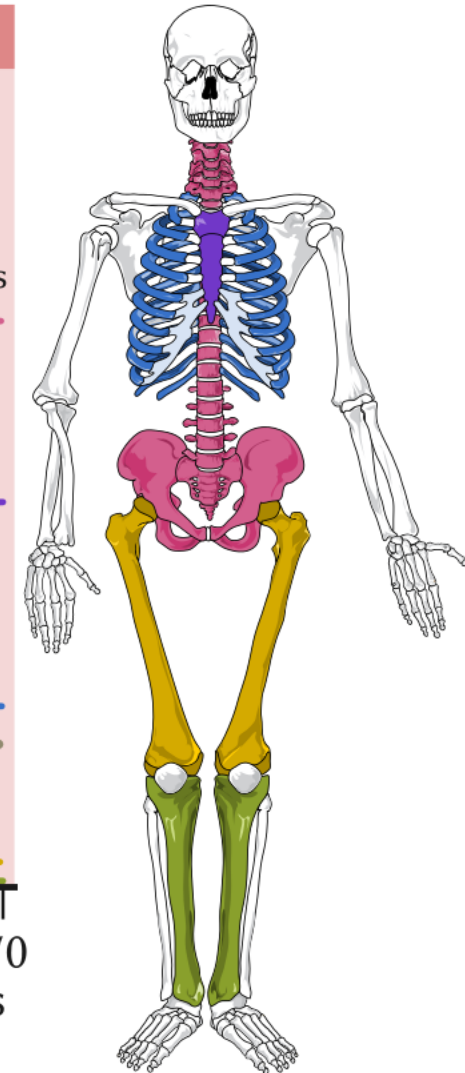
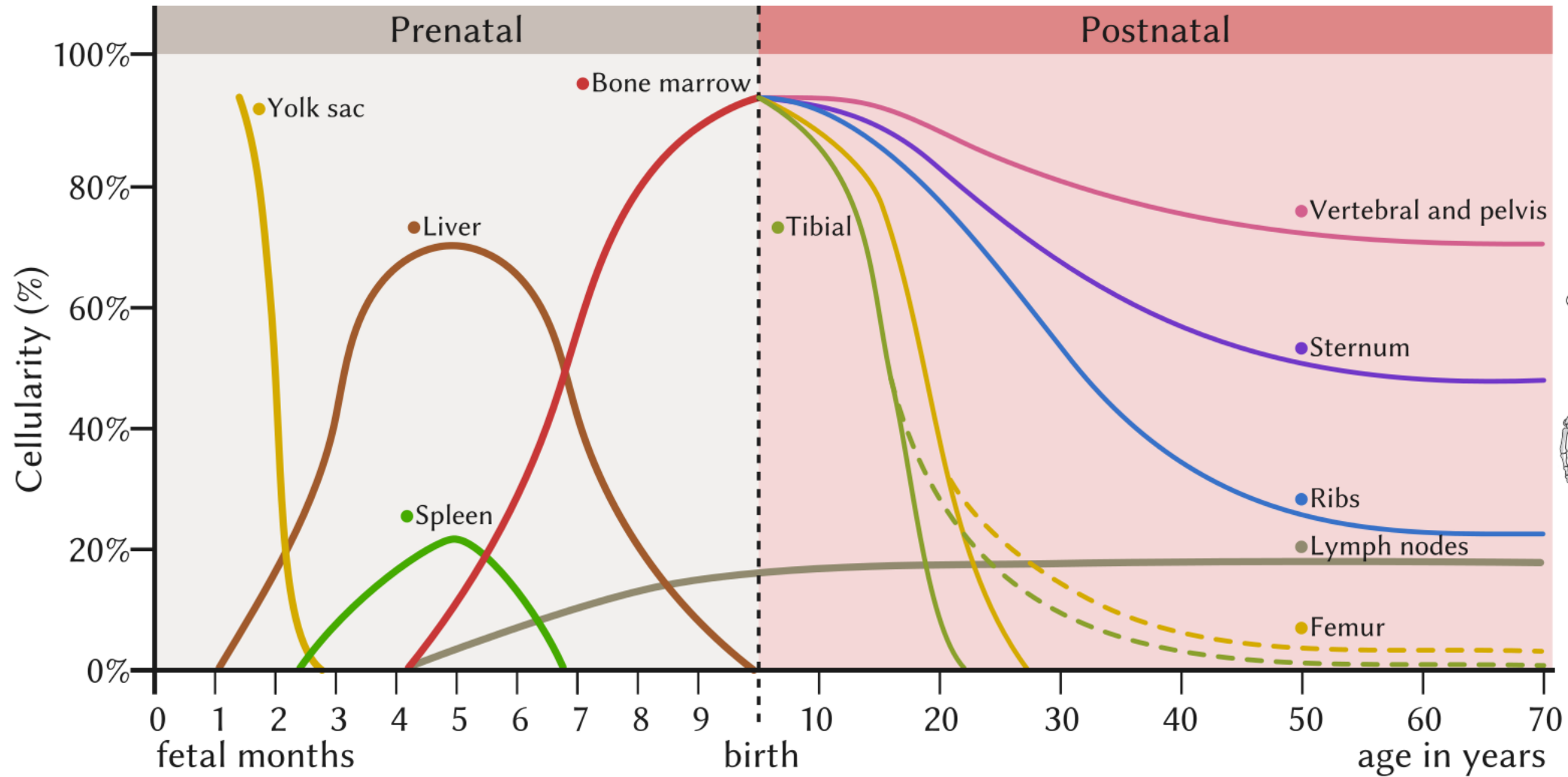
Anomálie DBOK

	↑	↓
Neutrofily	neutrofilní granulocytóza	neutrofilní granulocytopenie
Eozinofily	eozinofilní granulocytóza	eozinofilní granulocytopenie
Bazofily	bazofilní granulocytóza	bazofilní granulocytopenie
Lymfocyty	lymfocytóza	lymfocytopenie
Monocyty	monocytóza	monocytopenie

Hematopoiesis – vývoj krve

HEMATOPOIESIS

Prenatální hematopoeza

- **Mezoblastické období** – 1. – 2. měsíc i.u.

mezoblast žloutkového vaku a zárodečného stvolu a intraembryonální mezenchym :

INSULAE SANGUINAE (krevní ostrůvky)

- angioblasty

- hemoblasty ⇒ primitivní erytrocyty s jádrem

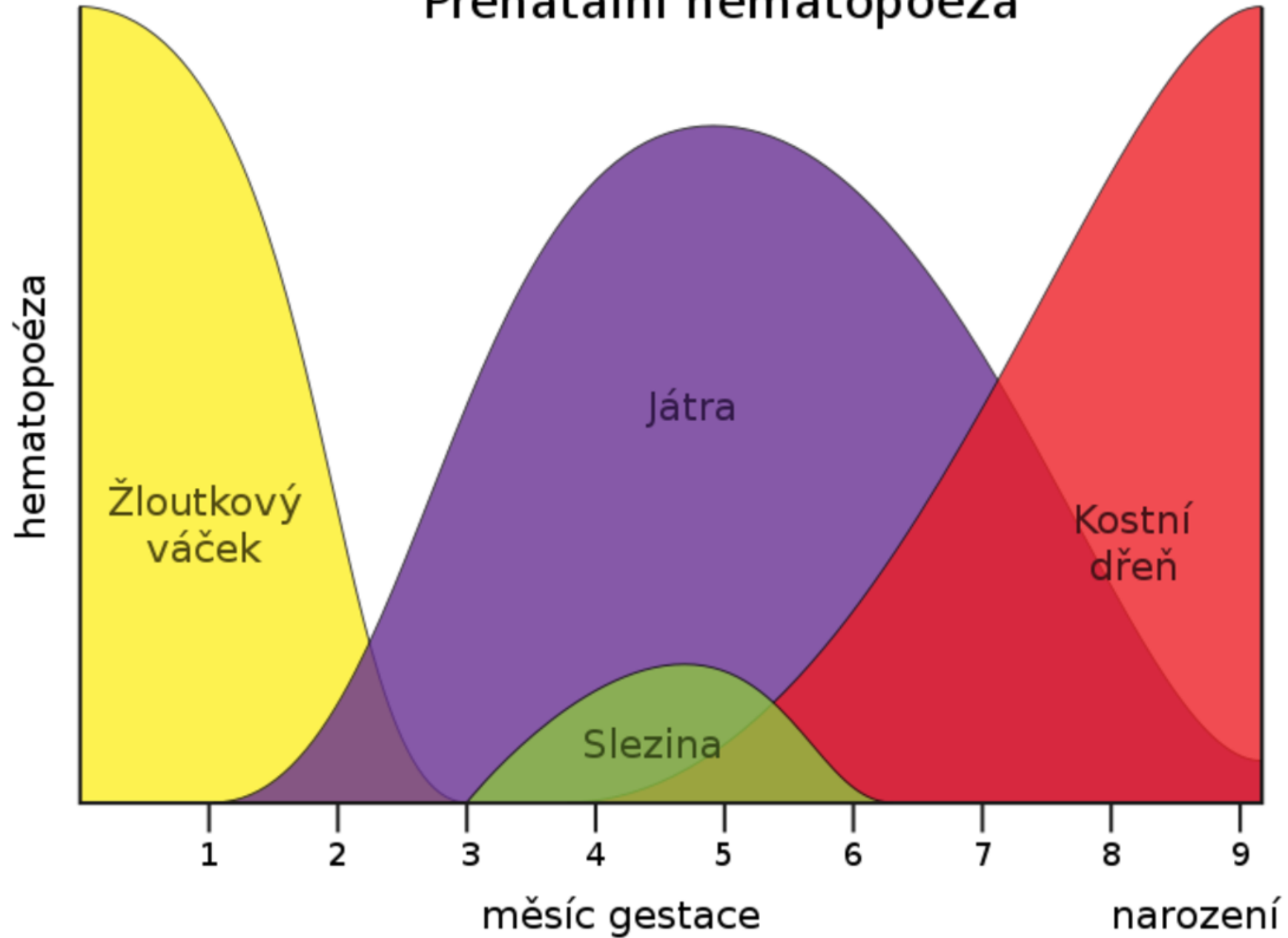
- **Hepatolienální období** – 2. – 7. měsíc i.u.

v játrech a slezině

- **Medulární období** – od ±4. měsíc i.u.

kostní dřeň

Prenatální hematopoéza

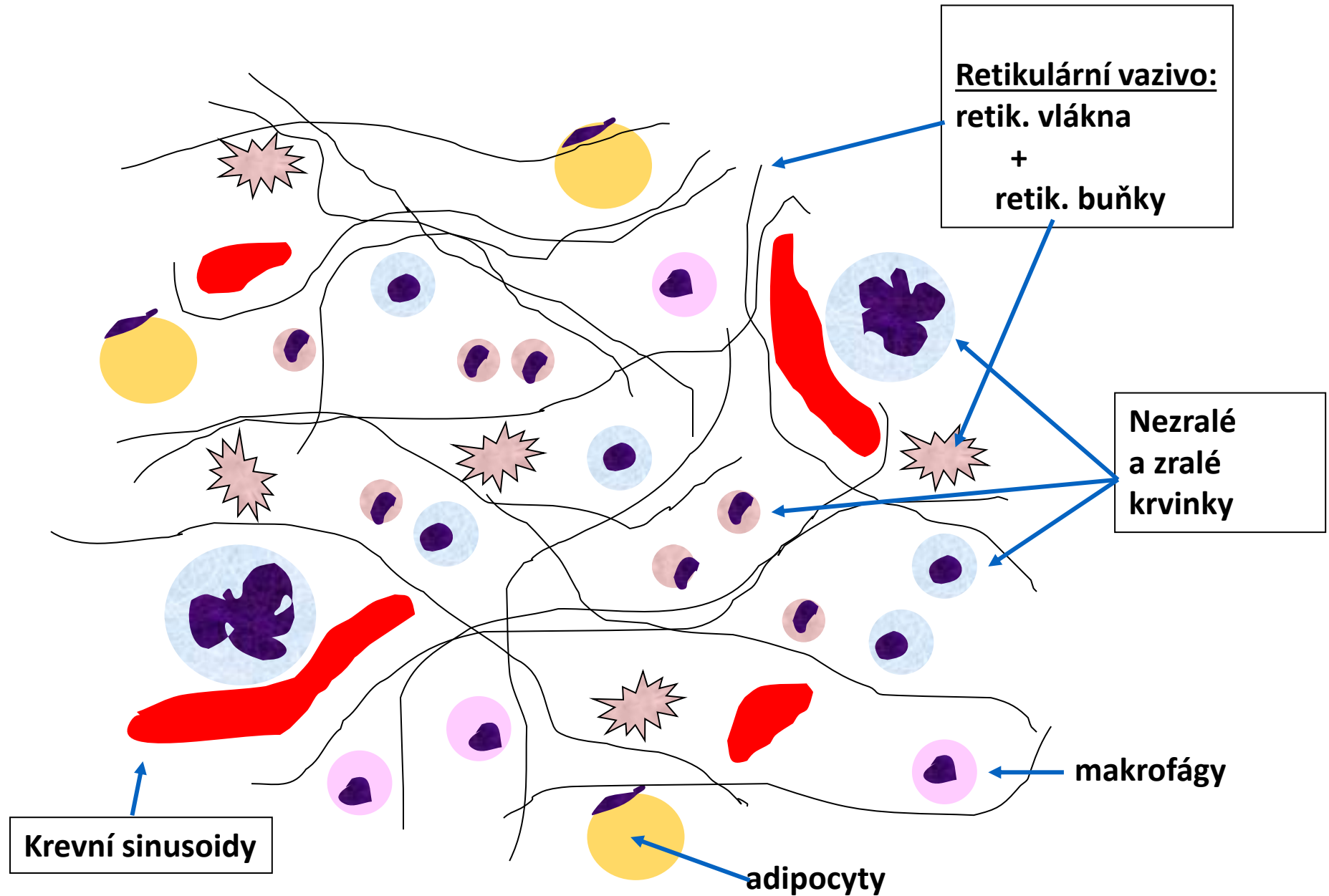
Postnatální hematopoeza

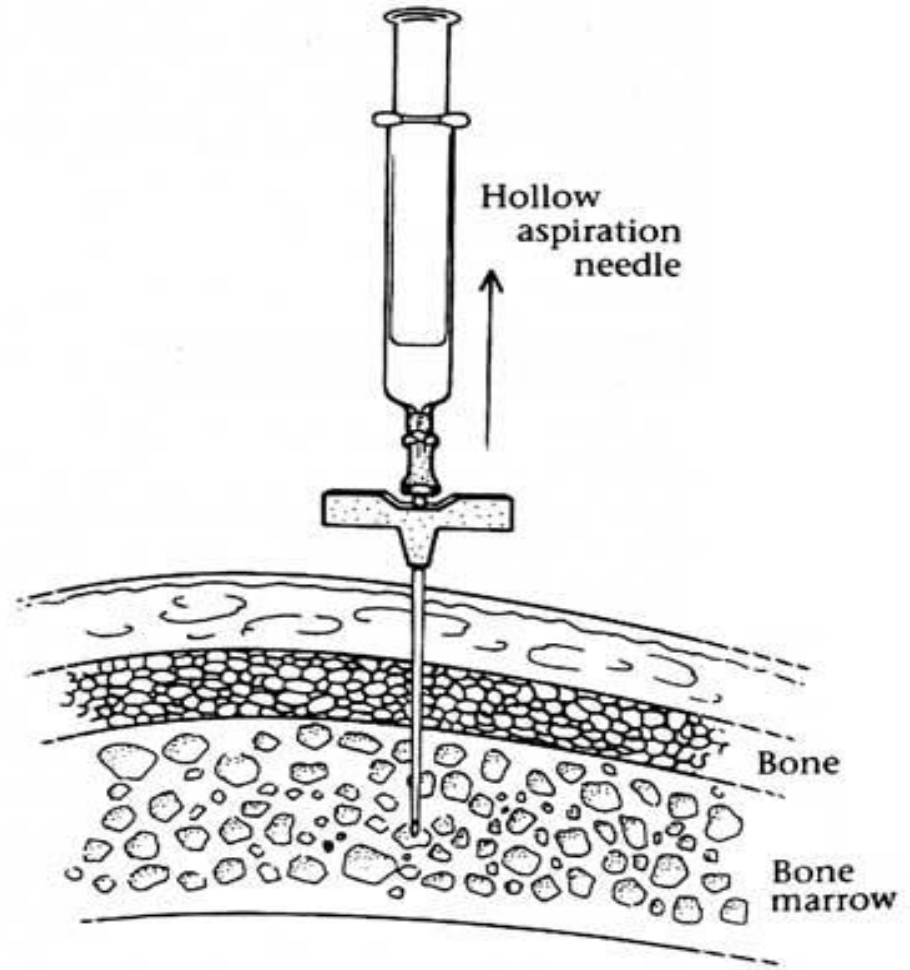
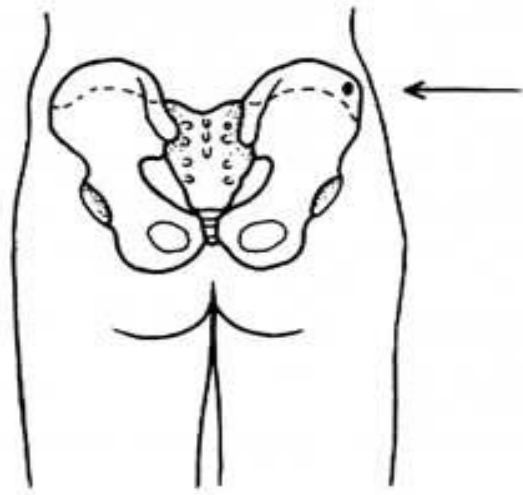
- Kostní dřeň: *erythrocyty*
leukocyty
trombocyty
- Thymus: *T-lymfocyty*
- Lymf. orgány: *B-lymfocyty*

Kostní dřeň

- **červená** – retikulární vazivo + hematopoietické buňky
v dosp. – v dlouhých a krátkých kostech (sternum, klíční kost, lebeční a pánevní kosti, obratle) a proximální epifýzy dlouhých kostí
- **žlutá** – retikulární vazivo + adipocyty
[možná reverze v hematogenní dřeň]
- „**Šedá**“ – pouze retik. vazivo (*stáří, kachexie*)

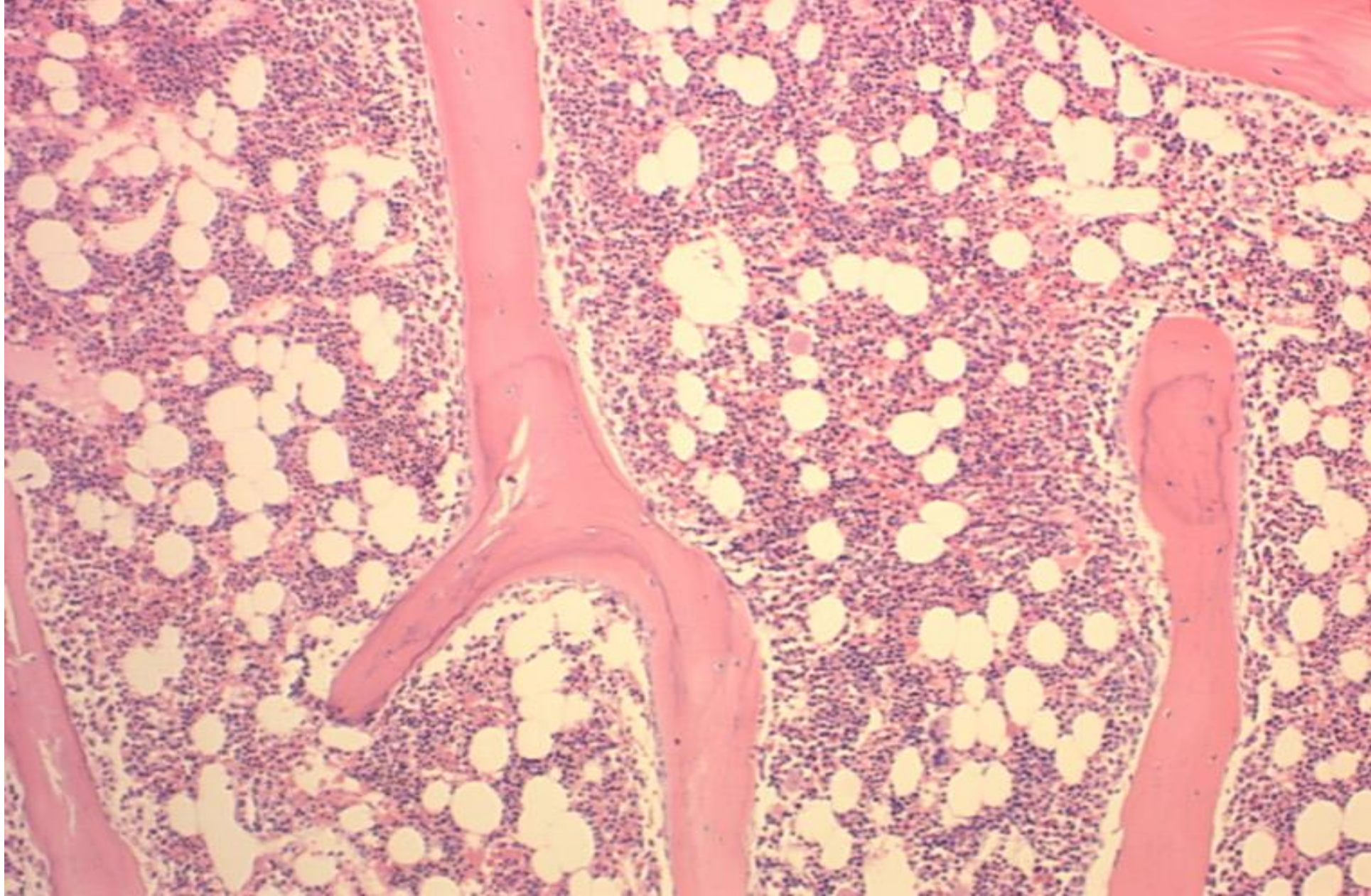
Stavba kostní dřeně

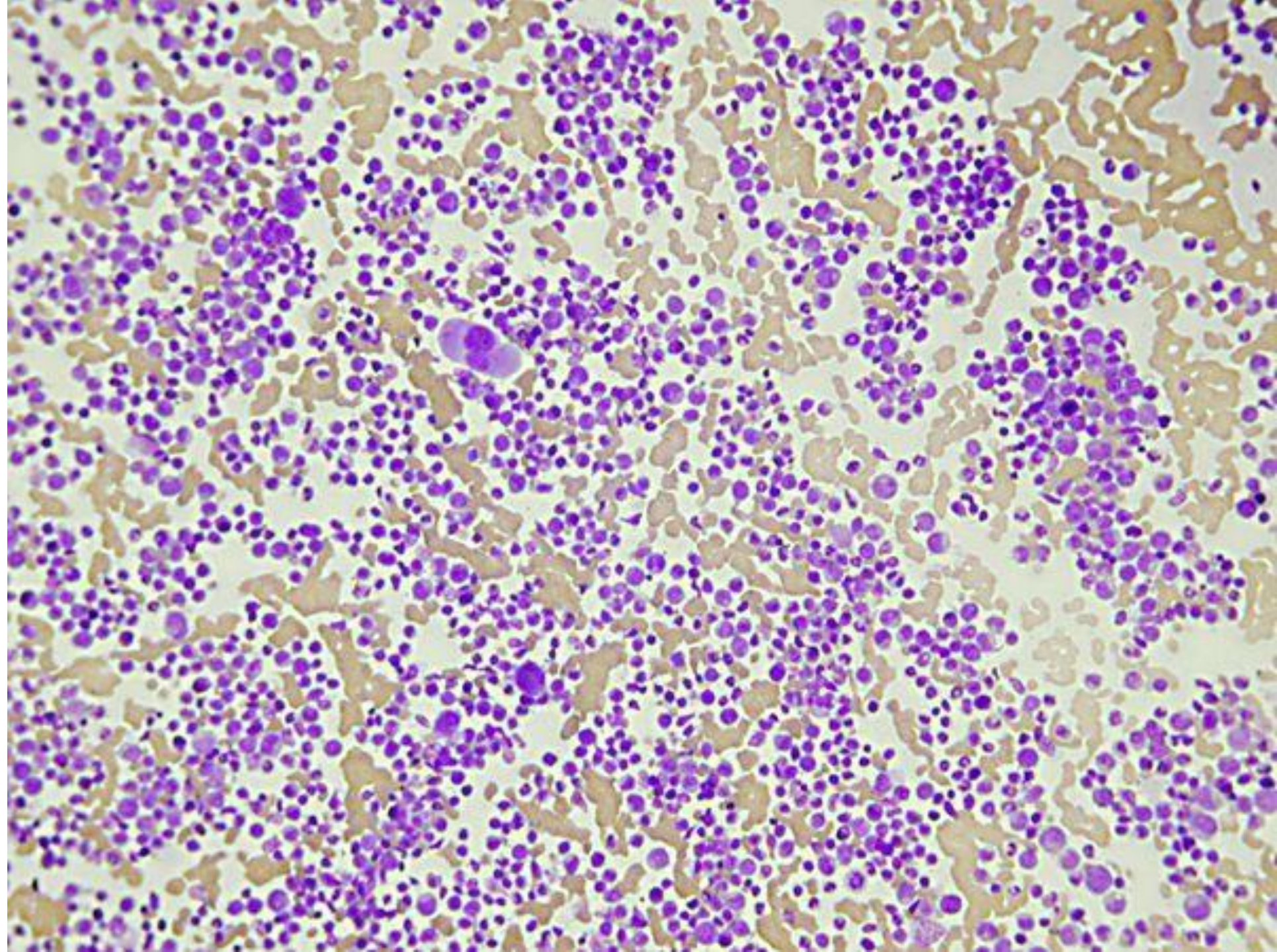

Wendolyn Hill

Kostní dřeň mez trabekulami kostní tkáně

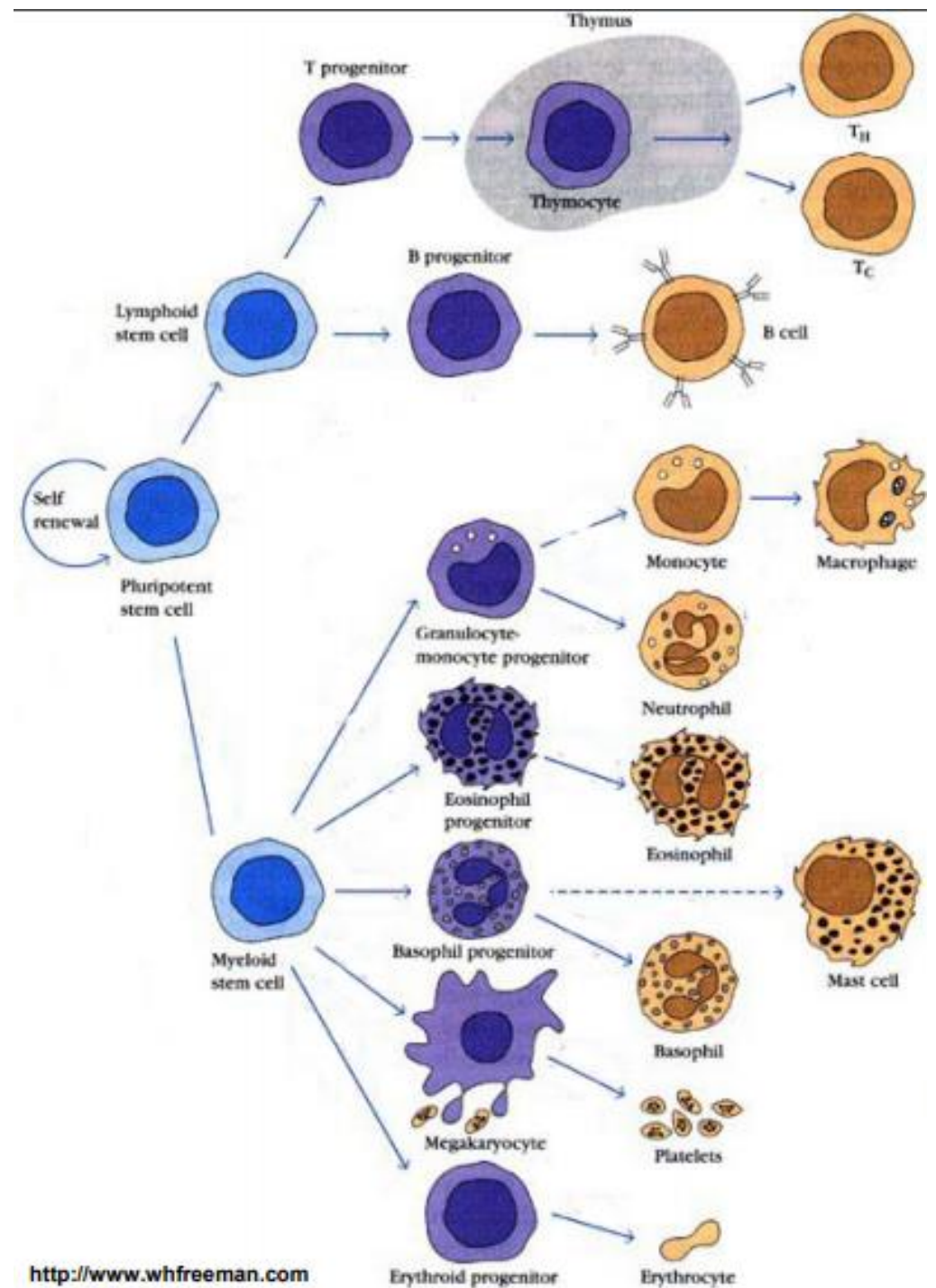
Větve hematopoézy

Myeloidní

- Erythropoéza
- Monocytopoéza
- Granulopoéza
- Trombocytopoéza

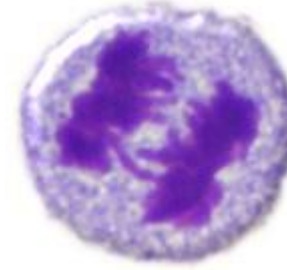
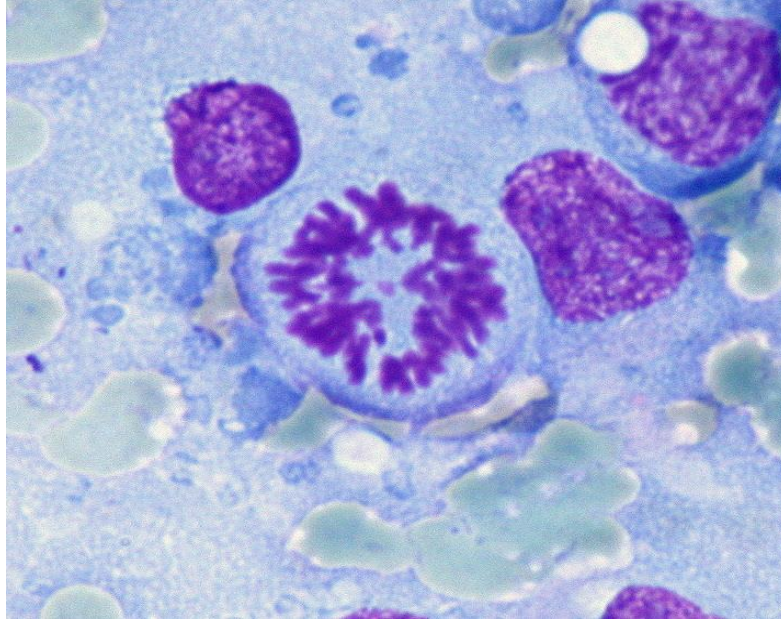
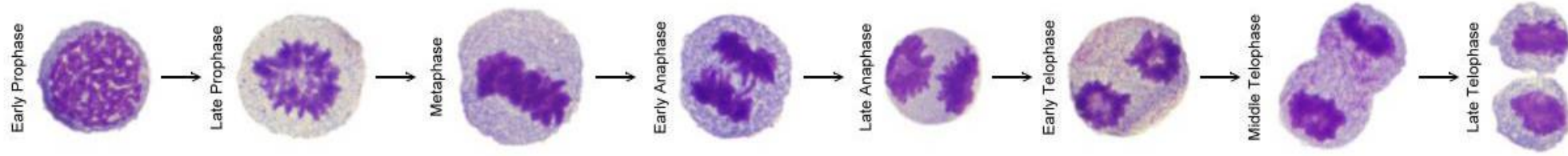
Lymphoidní

- Produkce T lymfocytů
- Produkce B lymfocytů

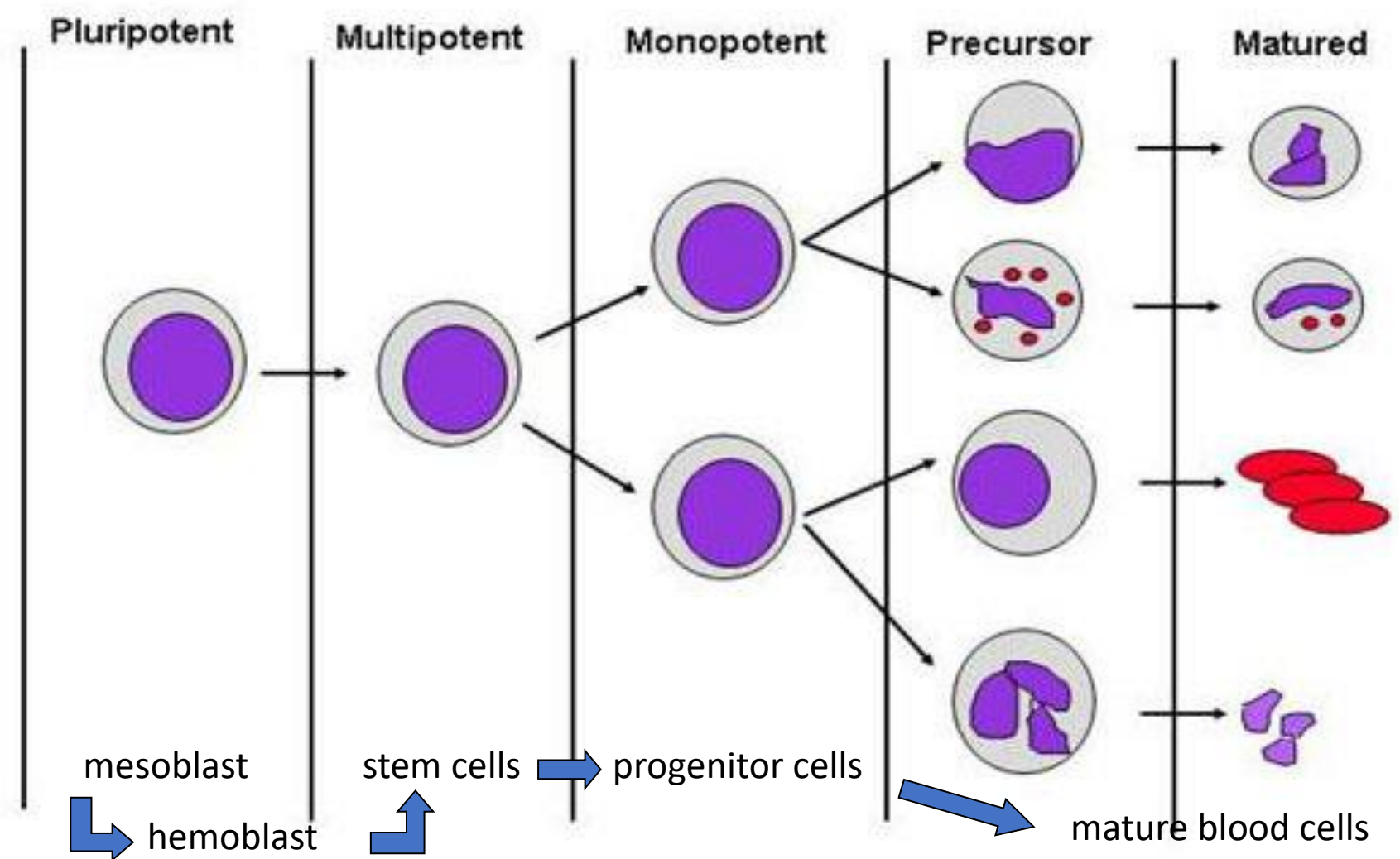

Vývoj krvinek - opakované mitózy -

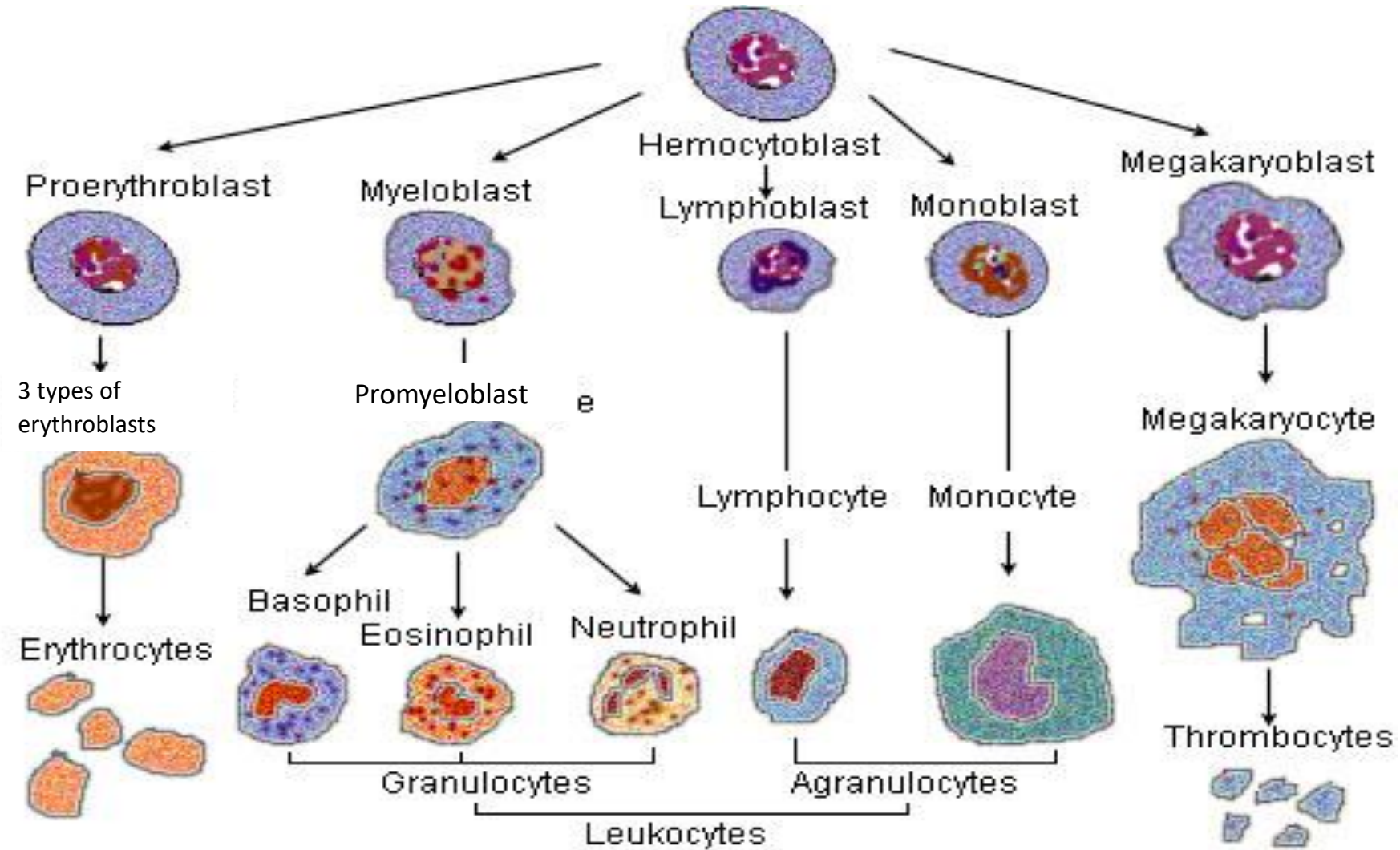
Normal Stages of Mitosis

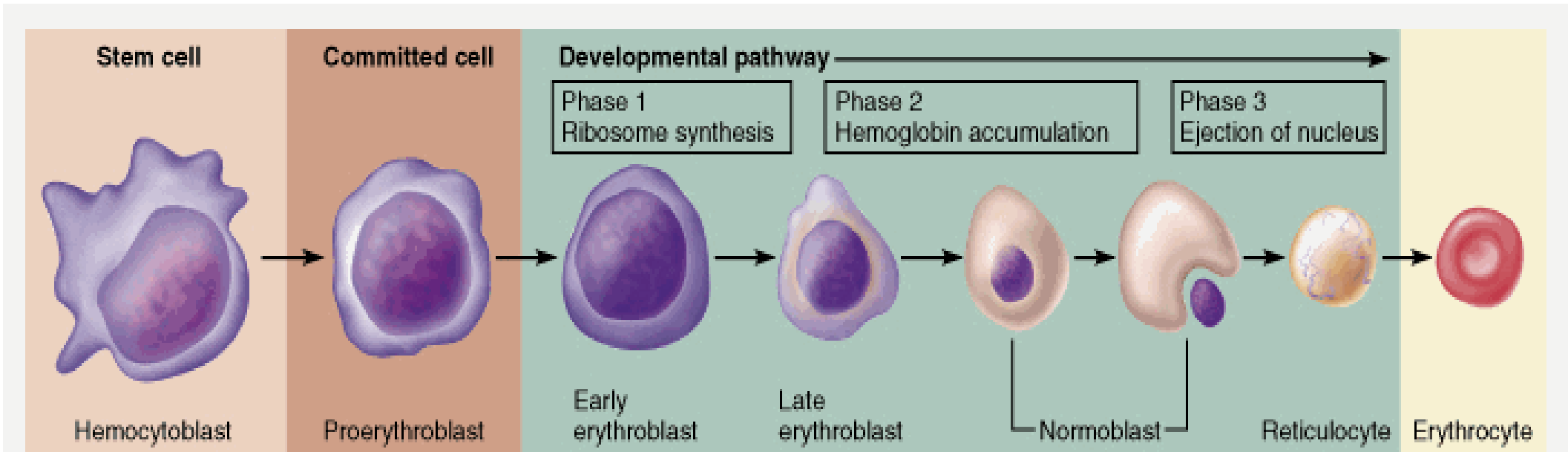

hematopoeza

Erythro(cyto)poiesis

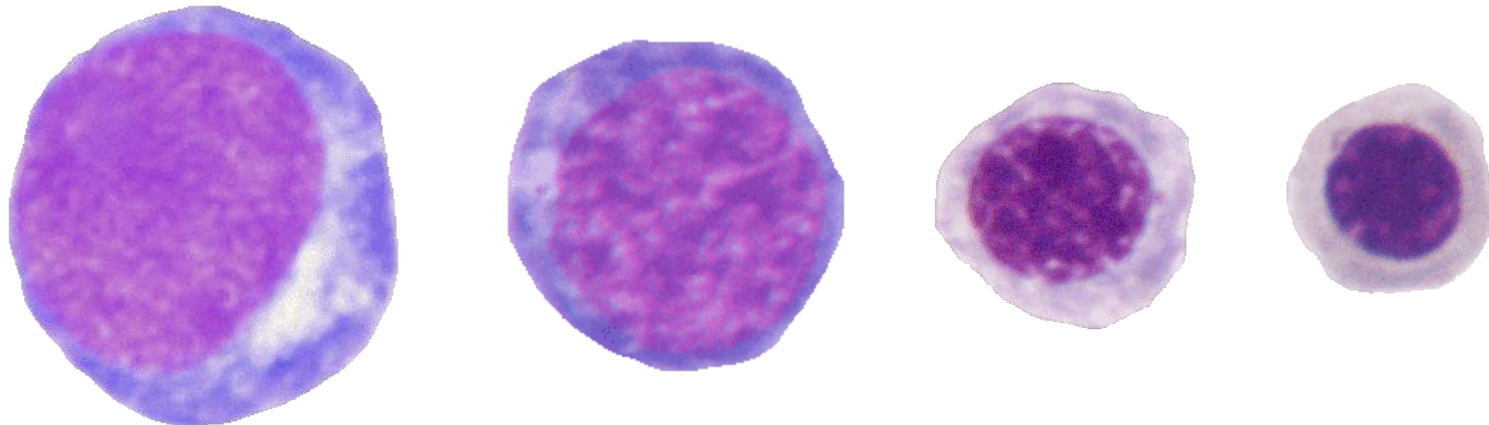
- Proerythroblast
- Basofilní erythroblast
- Polychromatofilní erythroblast
- Ortochromní erythroblast
- Reticulocyt → ERYTHROCYT

Erythropoiesis

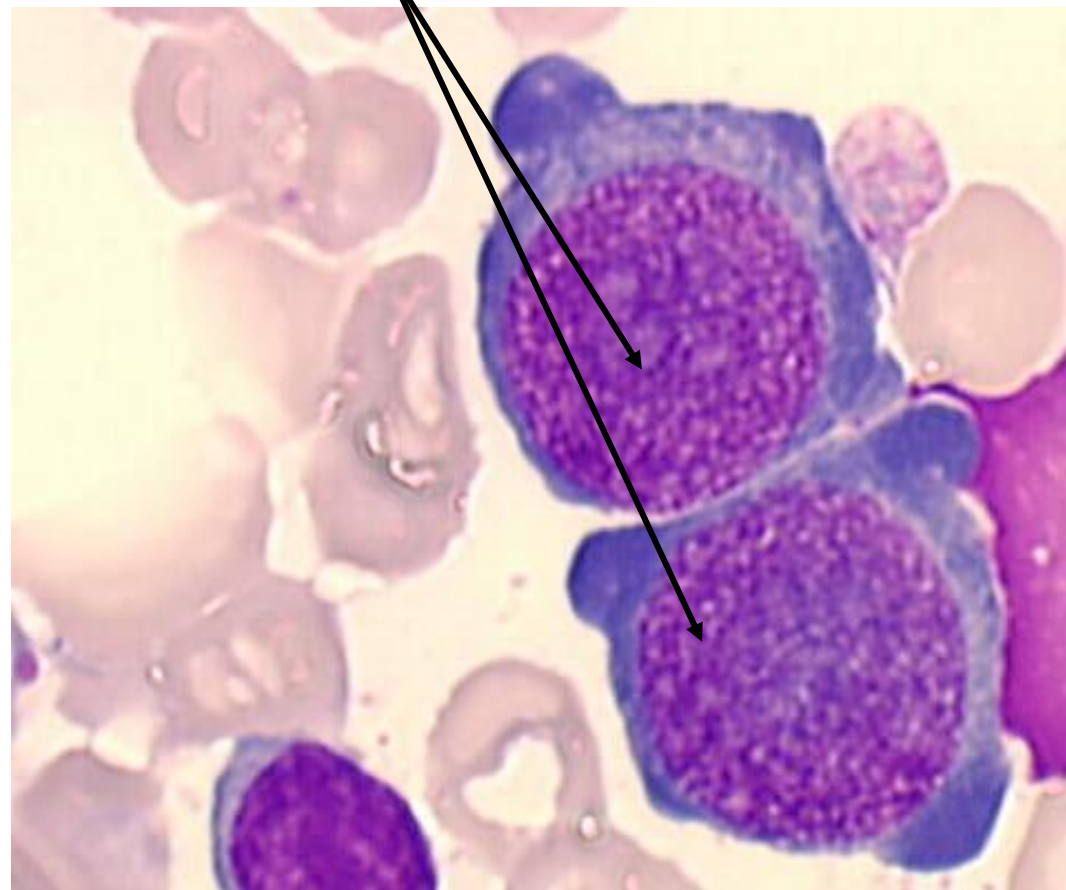
Opakované mitózy:

- ☞ Ø buněk se zmenšuje z 20 μm na 7,4 μm
- ☞ kondenzace jaderného chromatinu, ztráta jadérek, vyloučení jádra - **enukleeace**
- ☞ produkce **hemoglobinu**
- ☞ změna **barvitelnosti cytoplazmy** – bazofilie (ribosomy) $\Rightarrow$ acidofilie (hemoglobin)

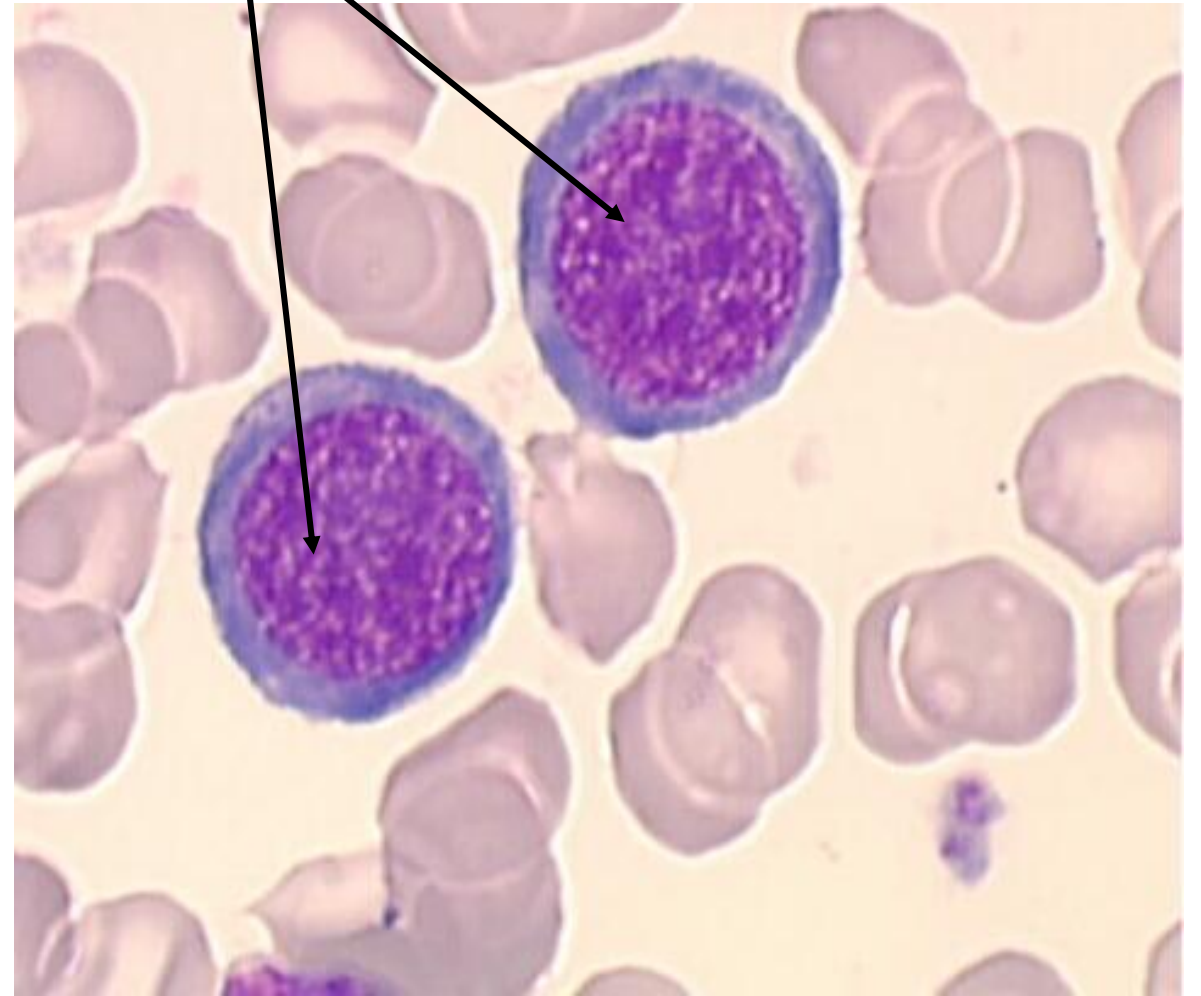
Proerythroblast

- $\varnothing$ 15 – 20 μm
- bazofilní cytoplazma, „ouškovité“ protruze.
- sférické jádro, 2 – 3 nucleoli

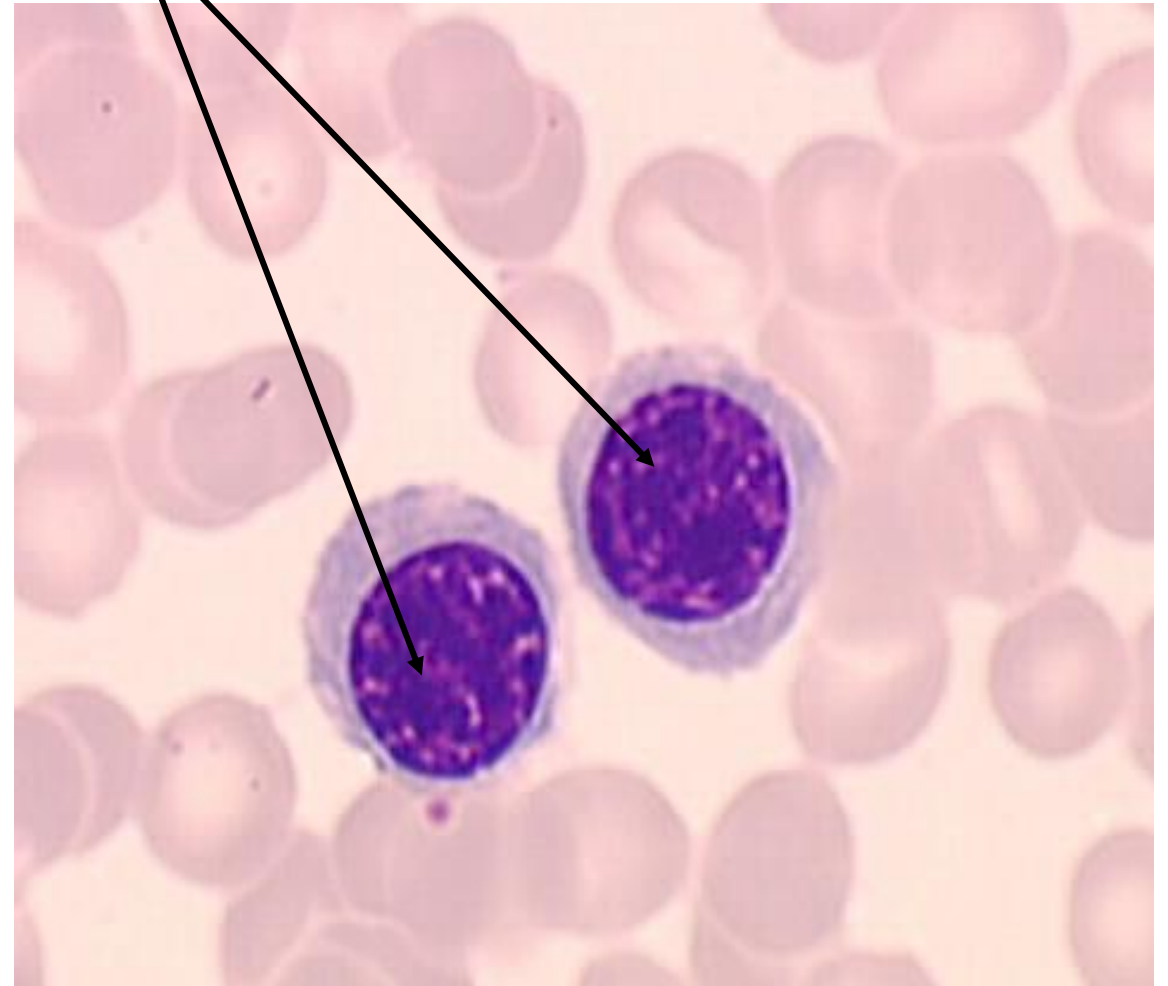
Bazofilní erythroblast

- $\varnothing$ 16 μm
- bazofilní cytoplazma
- kondenzace jaderného chromatinu
- absence jadérek

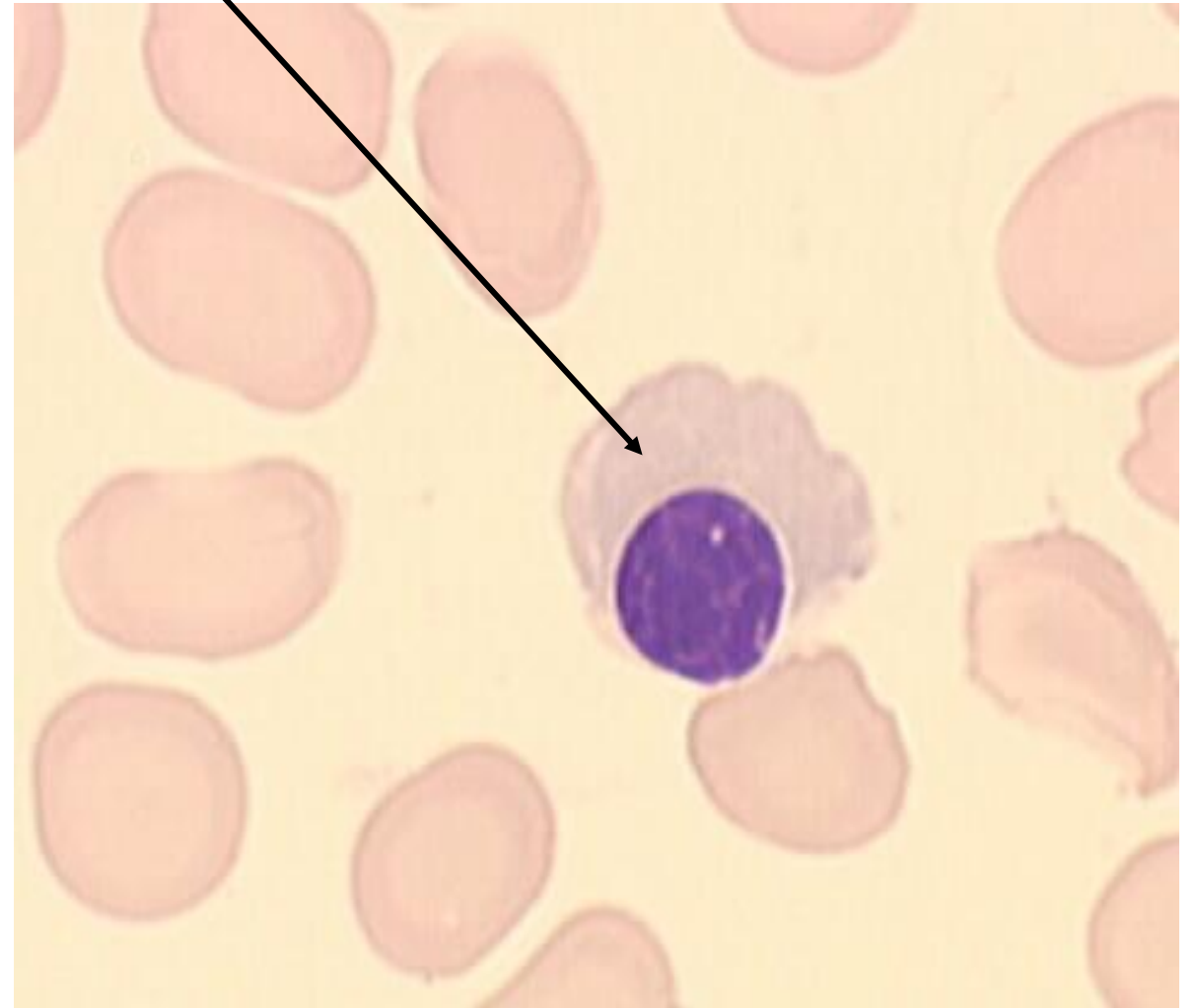
Polychromatofilní erythroblast

- $\varnothing$ 12 μm
- produkce hemoglobinu $\Rightarrow$ nepravidelné barvení cytoplazmy – místy bazo-, místy acidofilní
- kondenzace chromatinu

Ortochromatofilní erytroblast

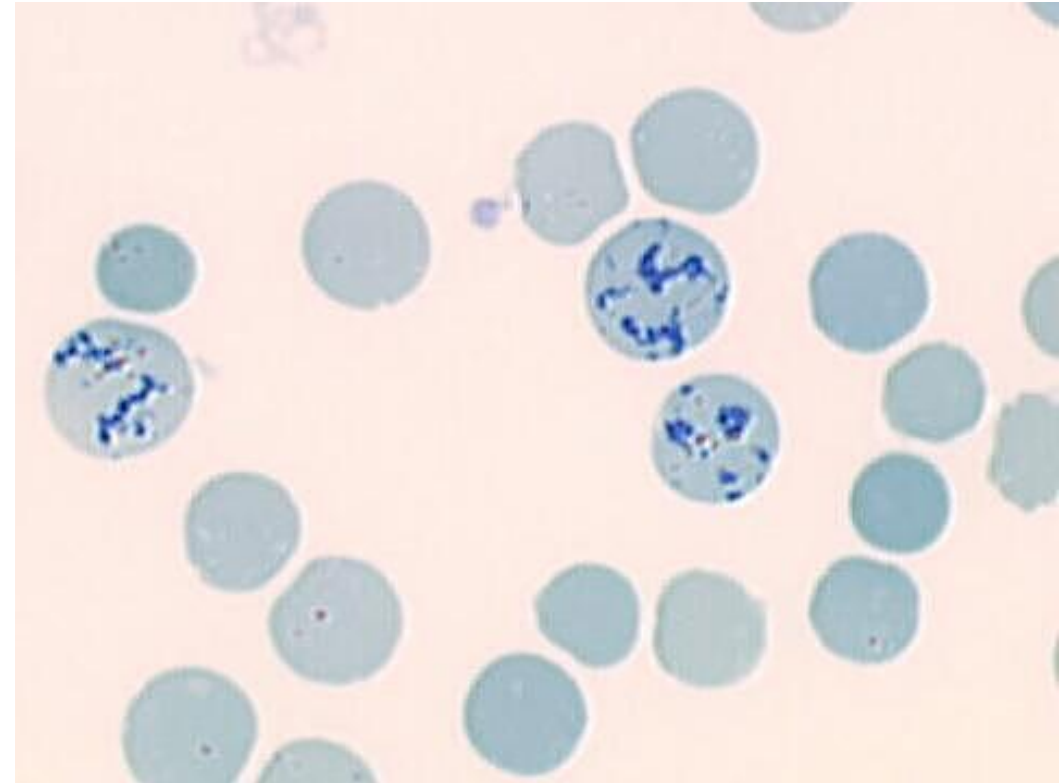
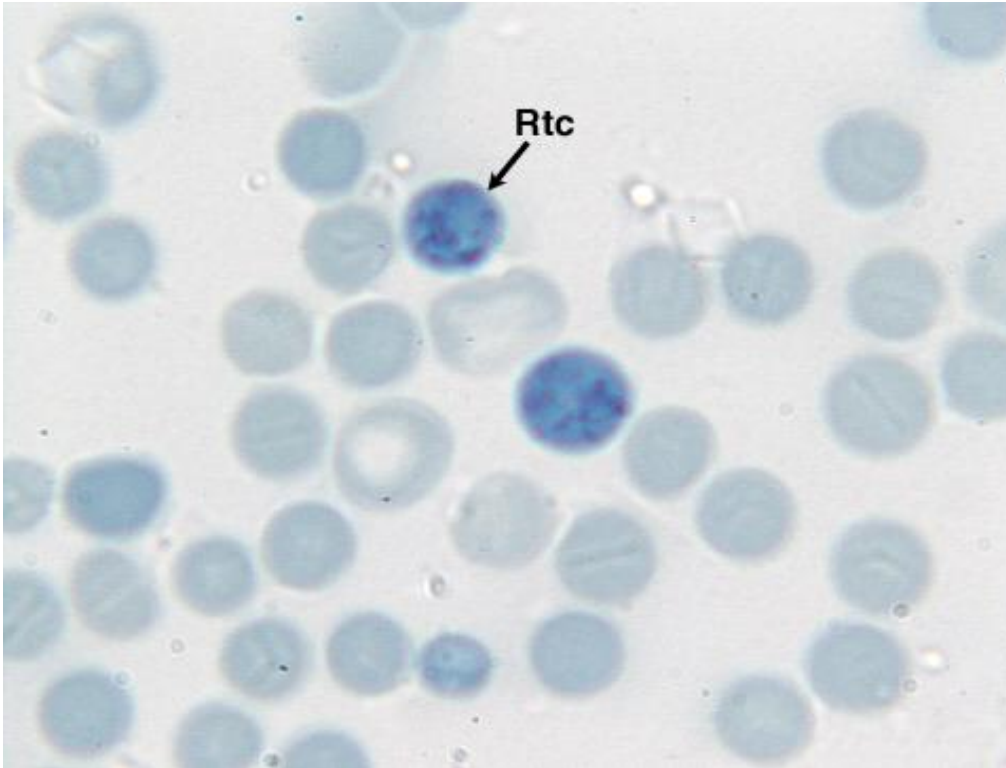
- $\varnothing$ 9 – 10 μm
- acidofilní cytoplazma + hemoglobin
- pyknotické jádro v excentrické pozici (před enukleací)

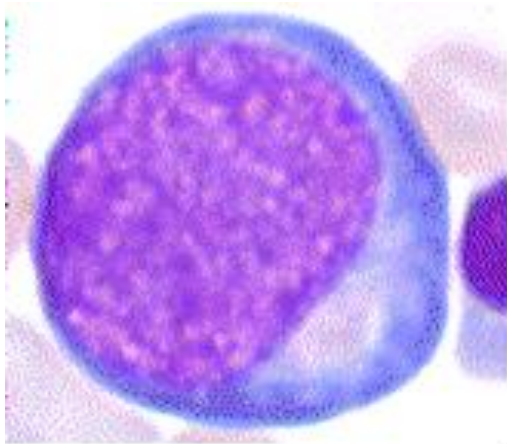

Retikulocyty

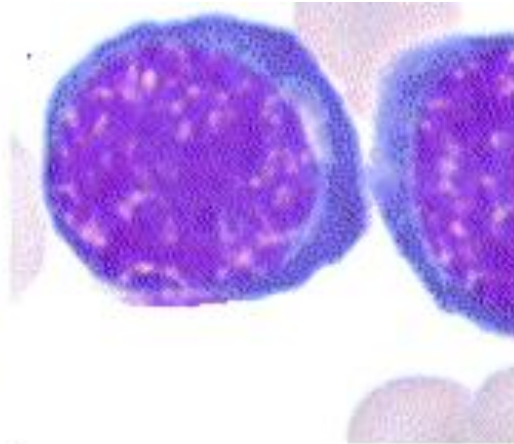
- Nezralé ery – vývojové stádium, v periferní krvi 0,5 – 1,5 %
- Obsahují zbytky organel /polyribosomy, mitochondrie – [substantia reticulofilamentosa](#)/
- V ery dozrávají během 24 – 48 hod
- Znárodnění - brilantkresylová modř

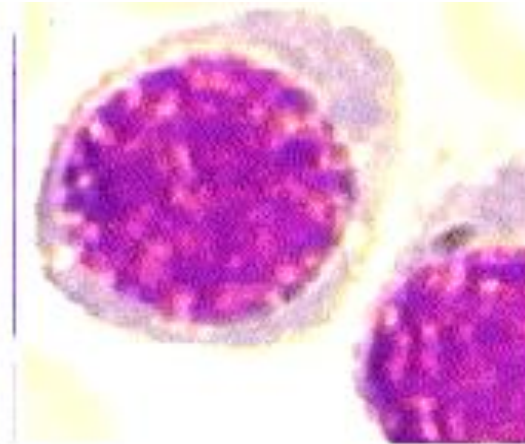
Erythropoiesis - rekapitulace

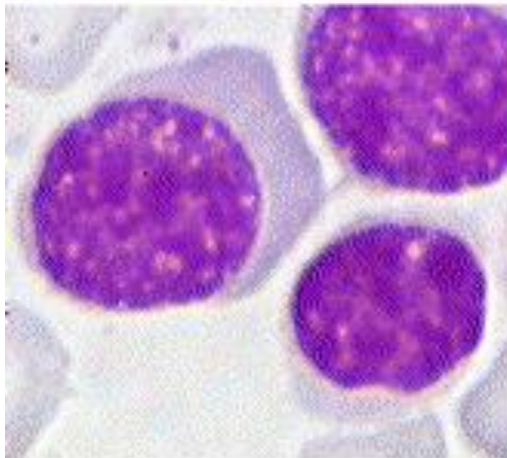
Proerythroblast

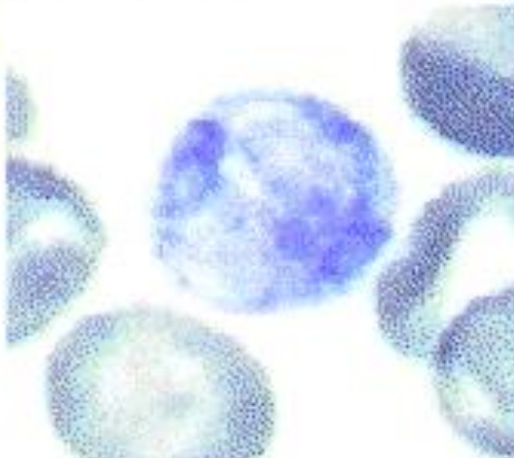
Basophilic Normoblast

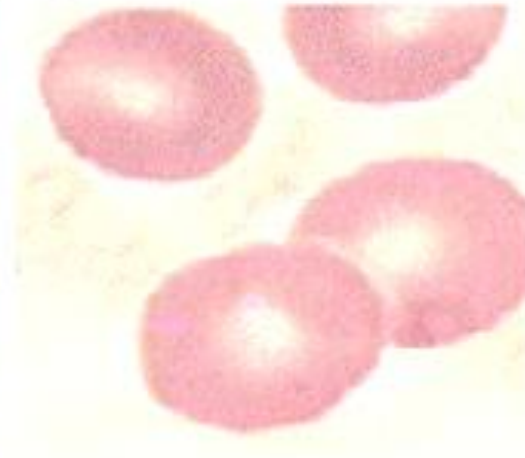
Polychromatic Normoblast

Orthochromatic Normoblast

Reticulocyte

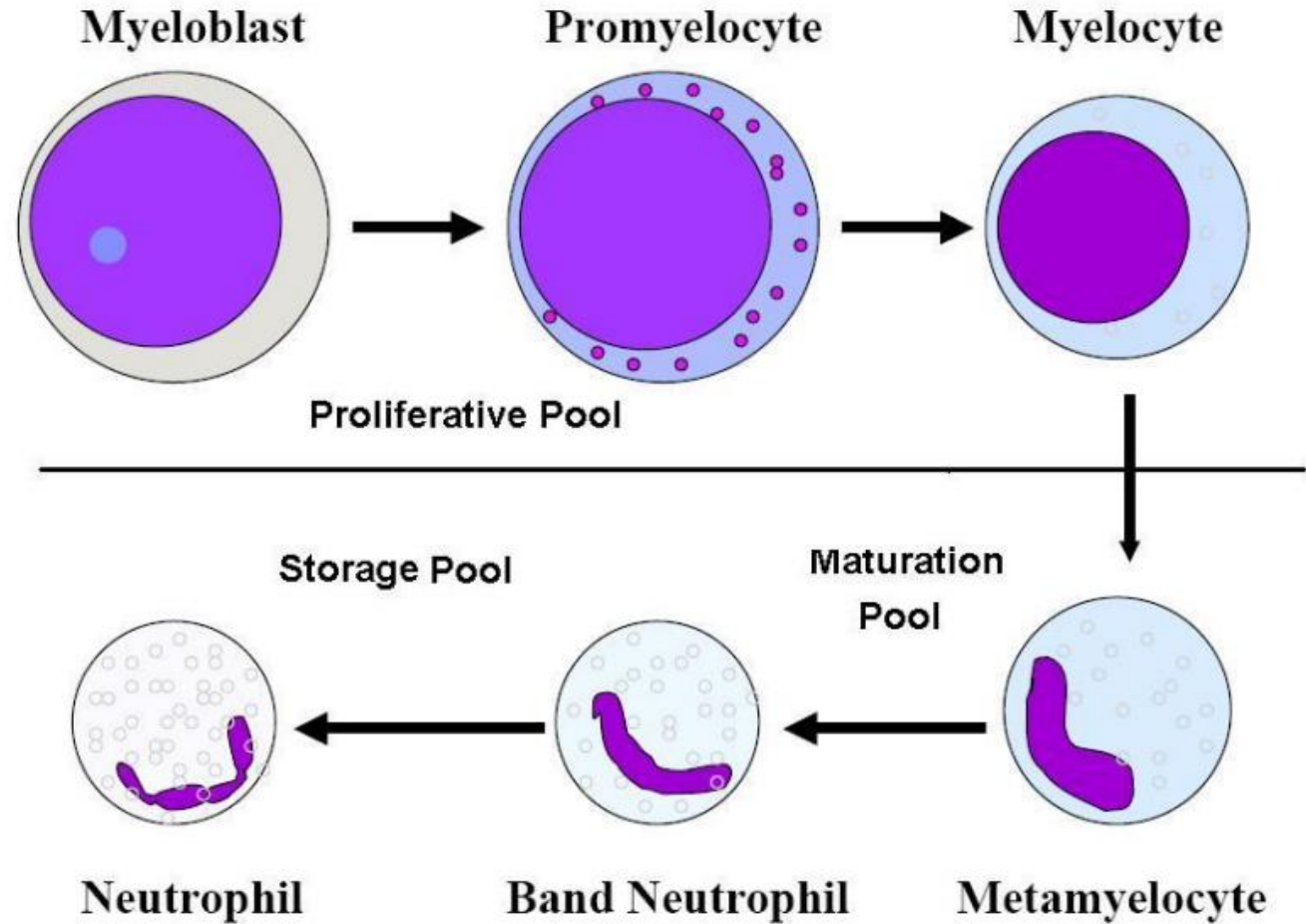

Erythrocyte

Granulo(cyto)poiesis

- Myeloblast
- Promyelocyt
- Myelocyt
  - *Neutrofilní*
  - *eosinofilní*
  - *basofilní*
- Metamyelocyt
  - *Neutrofilní*
  - *eosinofilní*
  - *basofilní*

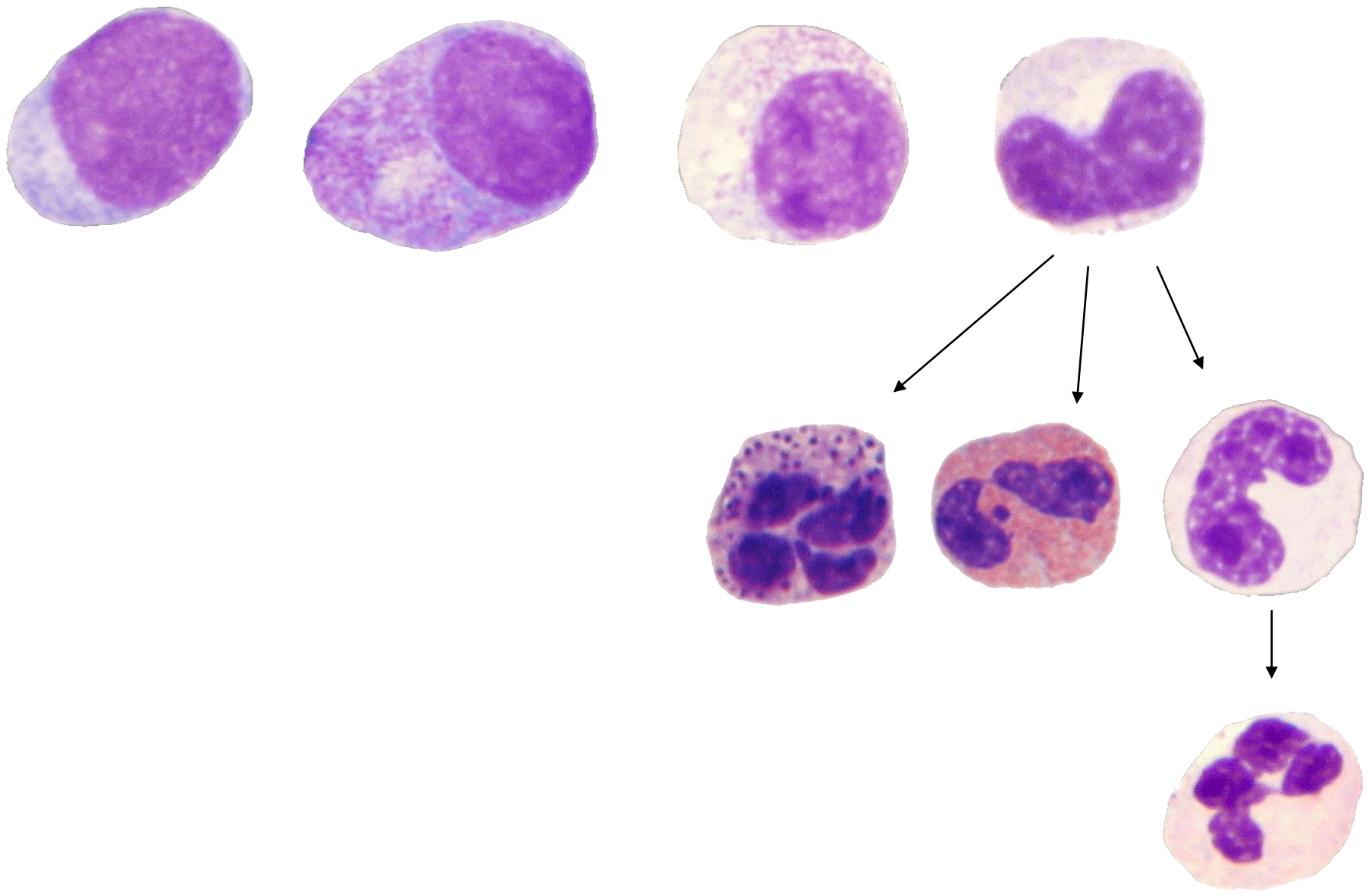
GRANULOCYT

Granulopoiesis

Opakované mitózy:

- $\varnothing$ buněk se zmenšuje z 20 μm na 10-14 μm (vyjímka - promyelocyt)
- kondenzace jaderného chromatinu, změna tvaru jádra (koule $\Rightarrow$ tyčka)
- produkce specifických granulí
- změna barvitelnosti cytoplazmy – bazofilie (ribosomes) $\Rightarrow$ acidofilie (specifická granula)

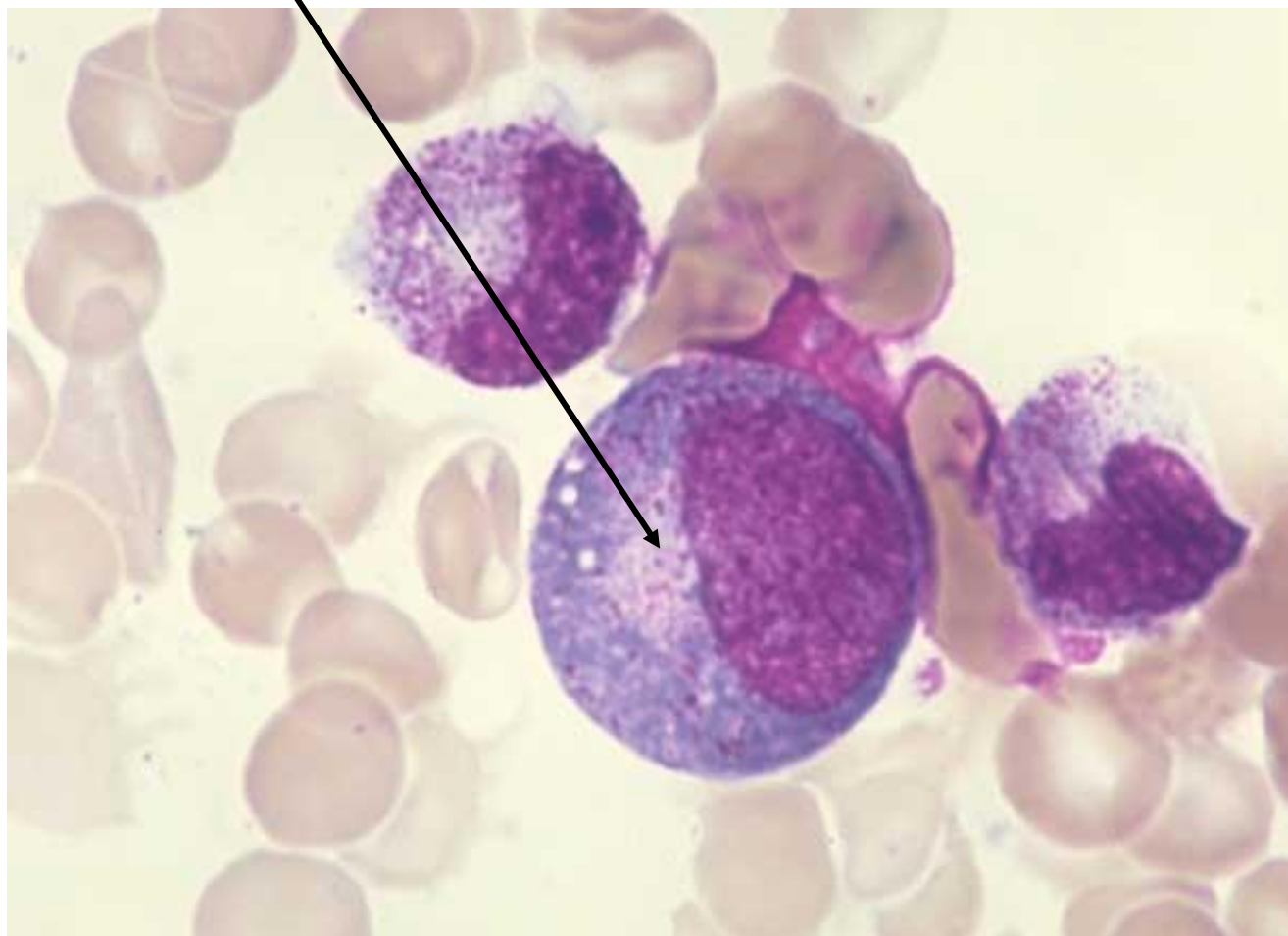
Myeloblast

- $\varnothing$ 20 μm
- světlá, bazofilní cytoplazma
- Kulaté jádro, jemná struktura chromatinu, 2 – 5 jadérek

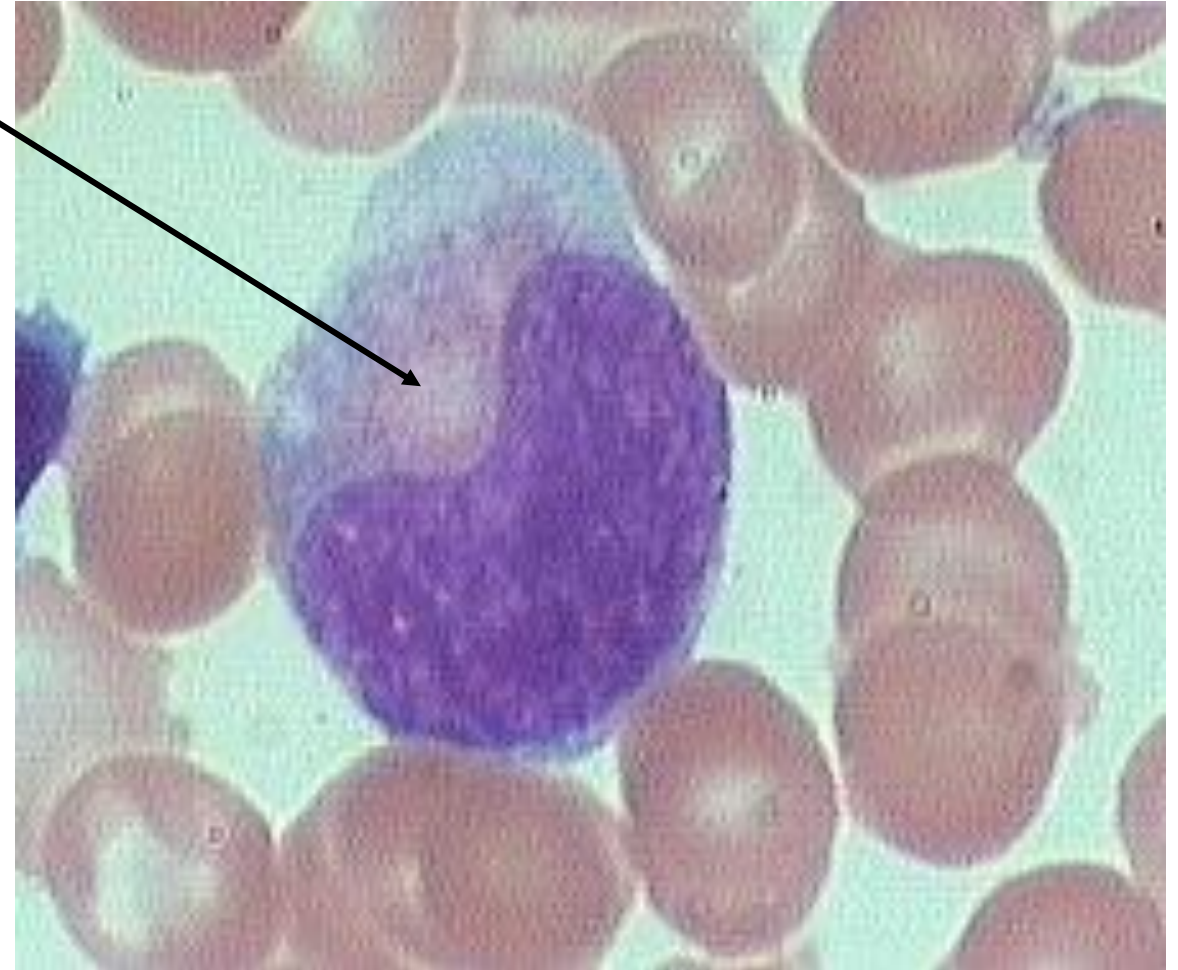
Promyelocyt

- $\varnothing$ 25 – 30 μm
- světlá, bazofilní cytoplazma + azurofilní granula
- 0 - D jádro,
± jadérka

Myelocyt neutro-, eosino-, basofilní

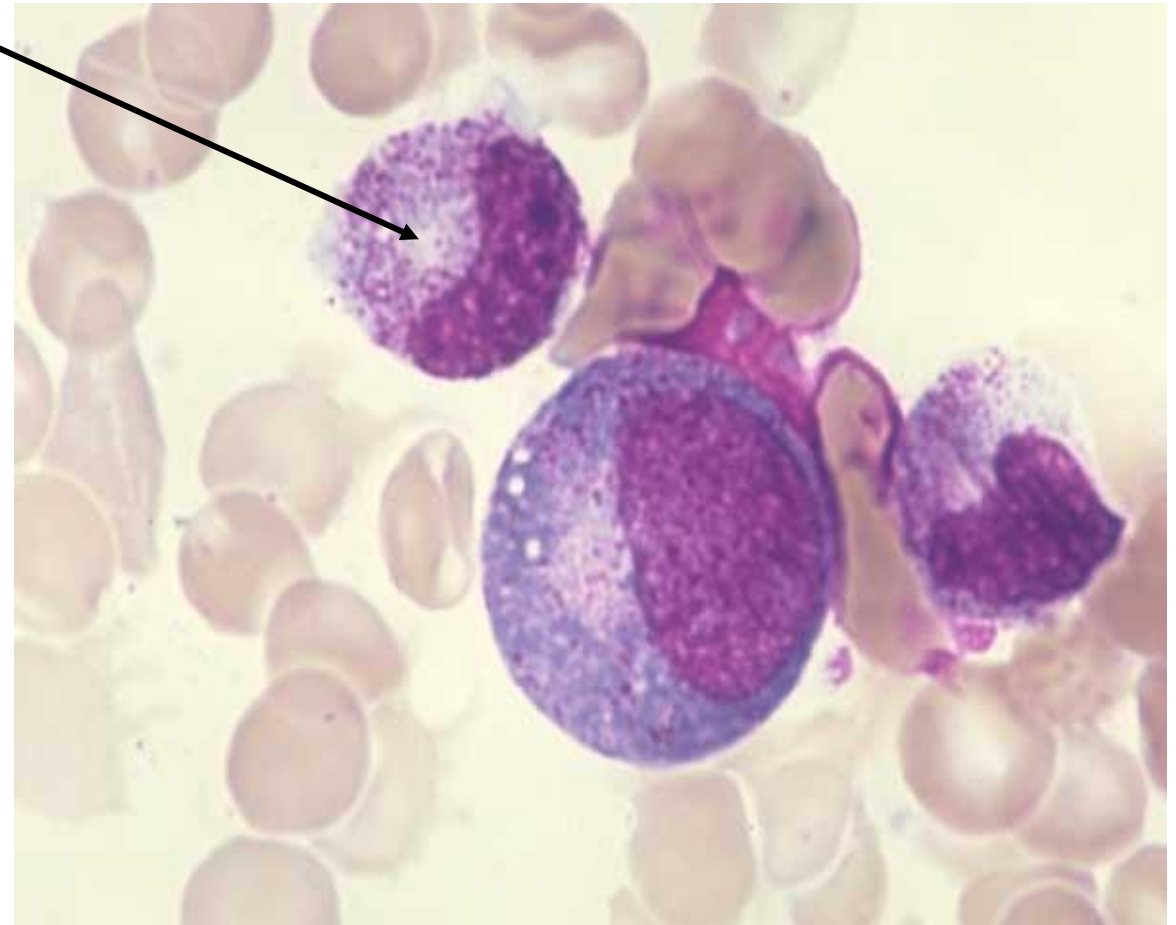
- $\varnothing$ 15 – 20 μm
- světlá, acidofilní cytoplazma
- produkce specifických granulí (*neutro-, eosino-, bazofilních*)
- ledvinovité jádro bez jadérek, kondenzace chromatinu

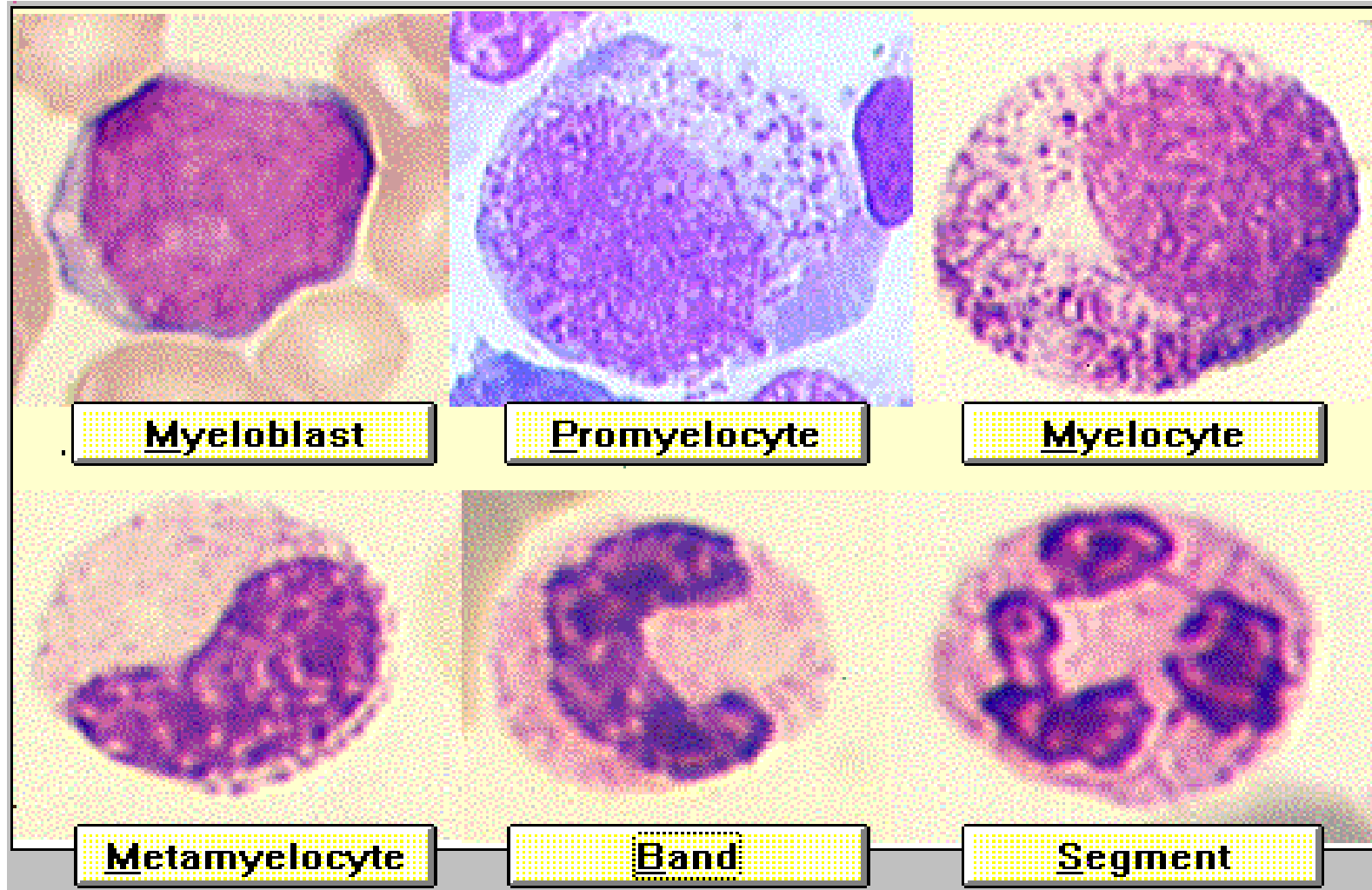

Metamyelocyt neutro-, eosino-, basofilní

- $\varnothing$ 15 μm
- acidofilní cytoplazma + specifická granula (*neutro-, eosino-, bazofilní*)
- jádro „tlustá tyčka“, kondenzace chromatinu

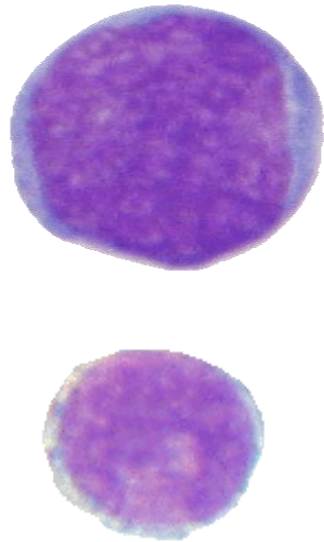
Granulopoiesis - rekapitulace

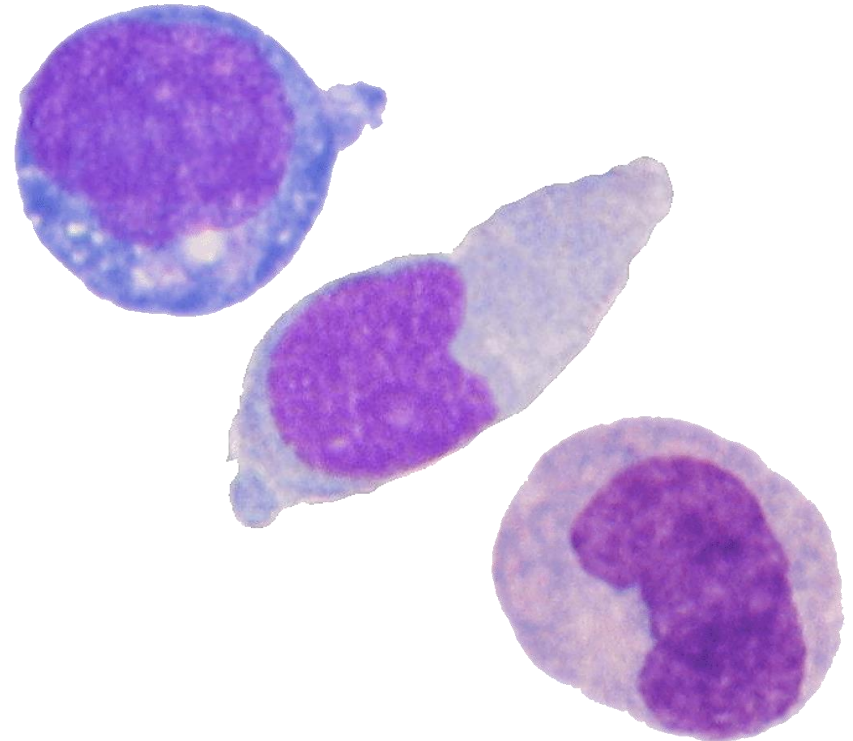
Lymphocytopoiesis

Monocytopoiesis

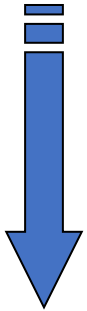
- Lymphocytoblast
- Prolymphocyt

- Monocytoblast
- Promonocyt

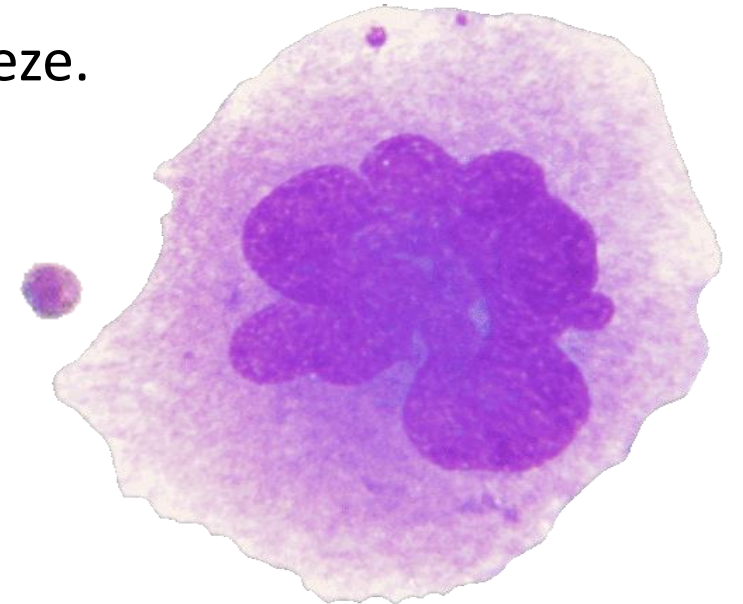

Thrombocytopoiesis

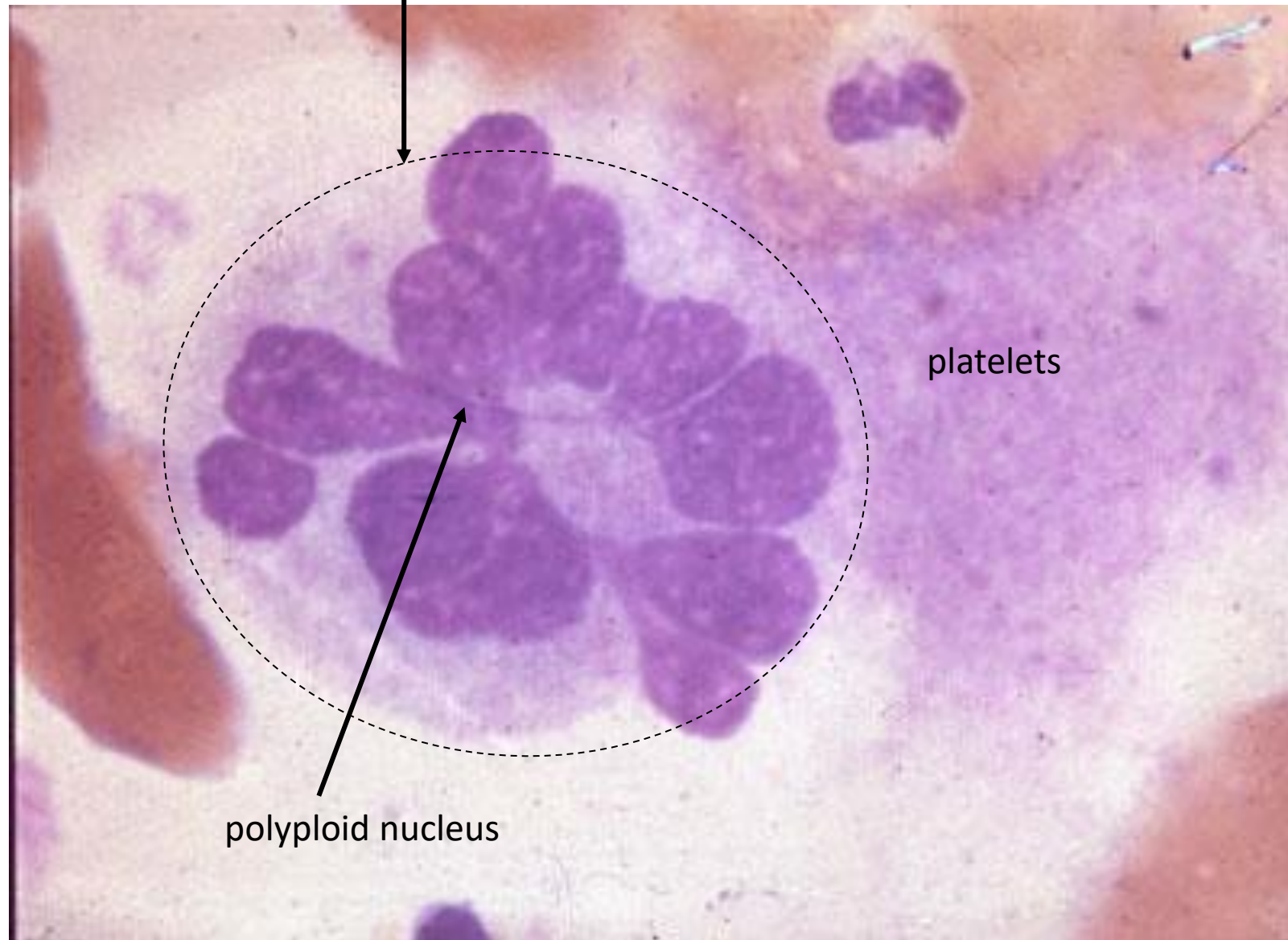

- Megakaryoblast - $\varnothing$ 20 μm
- Promegakaryocyt - $\varnothing$ 40 - 50 μm
- Megakaryocyt - $\varnothing$ 80 - 100 μm

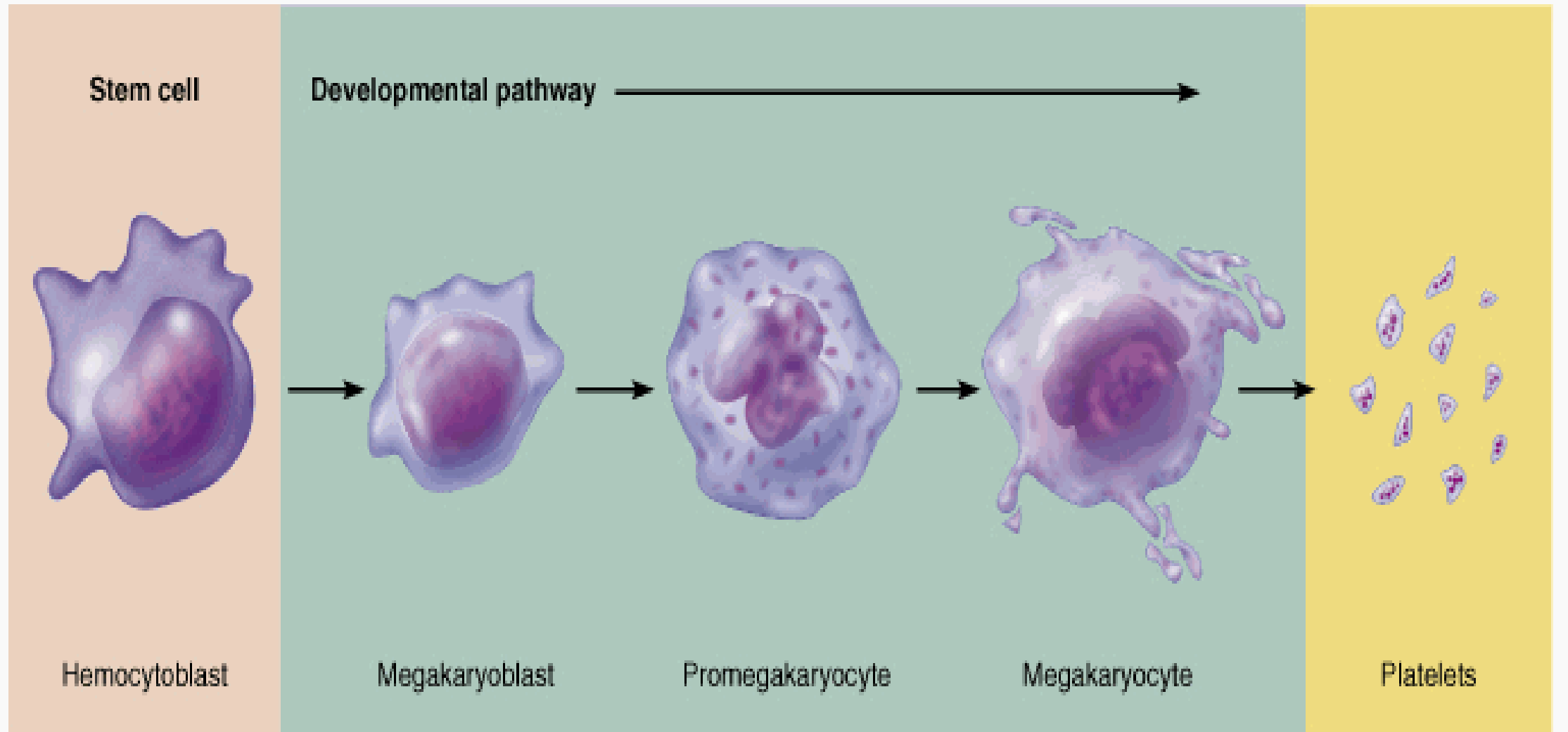
Endomitóza – opakované mitózy bez karyokineze a cytokineze.
Výsledkem je obrovská, polyploidní b. - megakaryocyt

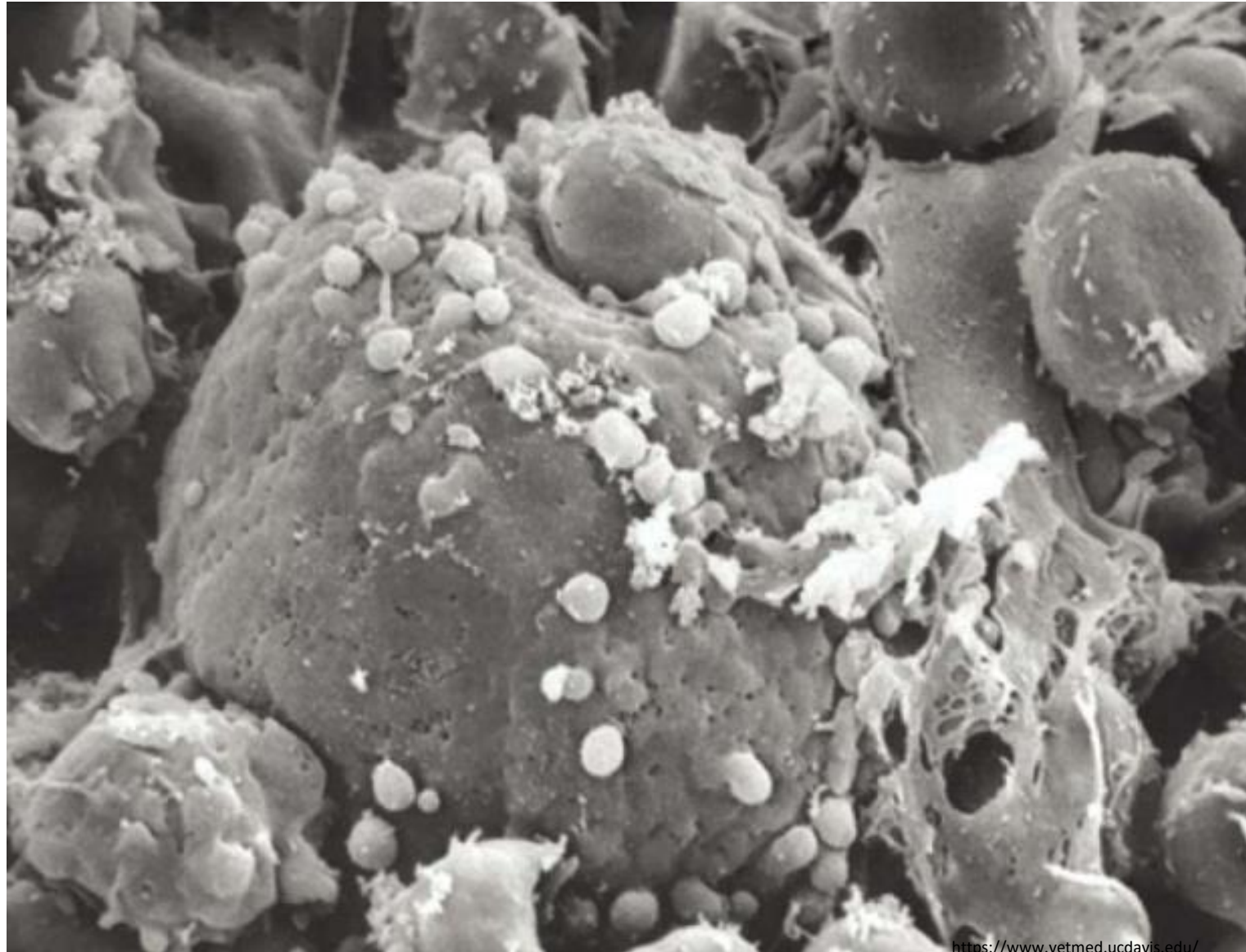
Megakaryocyt

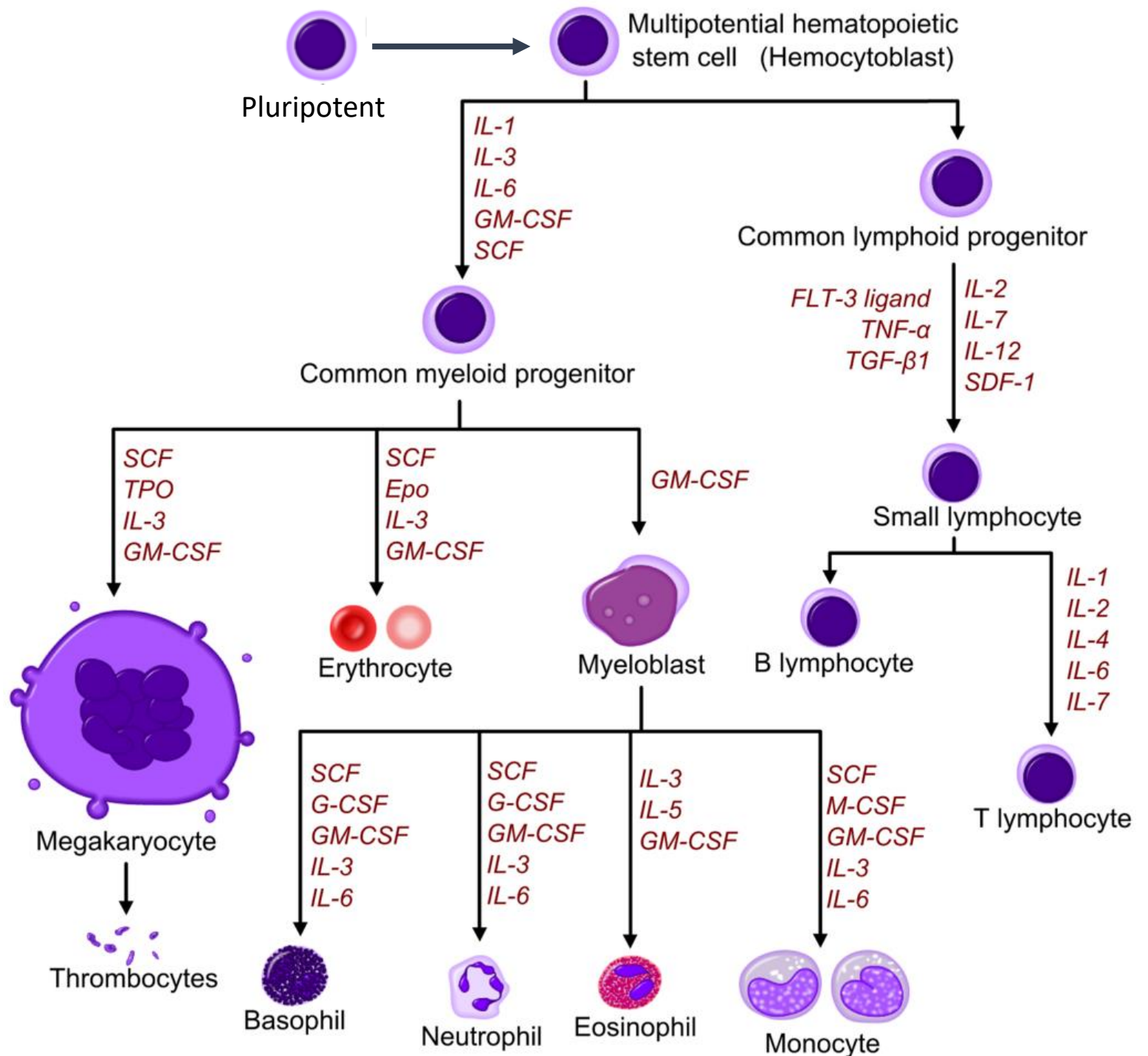
Thrombocytopoeza

Vznik krevních destiček na povrchu megakaryocyty

- SCF= Stem Cell Factor
- Tpo= Thrombopoietin
- IL= Interleukin
- GM-CSF= Granulocyte Macrophage-colony stimulating factor
- Epo= Erythropoietin
- M-CSF= Macrophage-colony stimulating factor
- G-CSF= Granulocyte-colony stimulating factor
- SDF-1= Stromal cell-derived factor-1
- FLT-3 ligand= FMS-like tyrosine kinase 3 ligand
- TNF- α = Tumour necrosis factor-alpha
- TGF β = Transforming growth factor beta

Děkuji za pozornost

